

သီလဝိမာဏ

အုပ်စု

ကဗျာများ နှင့်
အင်္ဂုလိမာလ။ ၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့၊ တာမွေ-နတ်ချောင်း
ဓမ္မရက္ခိတကျောင်း
ဟင်္သာတ-ဦးခေမိန္ဒ
စီရင်ရေးသားဖွဲ့ဆိုအပ်သော

သိဒ္ဓတ္ထ၊ ဗုဒ္ဓဝင်္ဂကဗျာများ

နှင့်

အင်္ဂုလိမာလဝတ္ထု

(ဓမ္မဒါန)

ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်
၃၄၉-ဗိုလ်အောင်ကျော်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၃၈-ခု၊

(သာသနာ-၂၅၂၀)

၁၉၇၇-ခု။

သိဒ္ဓတ္ထ, ဗုဒ္ဓဝင်္ဂ ကဗျာများနှင့်
အင်္ဂုလိမာလဝတ္ထု
ရိုက်နှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်

၁၉၇၇-ခု၊ မတ်လ

အုပ်စု

၃၀၀၀

ဘာသာရေးဆိုင်ရာစာပေခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၉၀၇၄)

ထုတ်ဝေသူ။ ။ ဦးခေမိန္ဒ၊ ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ် (၀၃၉၄၃)
ဓမ္မရက္ခိတကျောင်း၊ တာမွေ-နတ်ချောင်း၊
ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ။ ။ ဦးဇော်ဝင်း (၀၁၄၈၅)
ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်၊
၃၄၉-မိုင်အောင်ကျော်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
(မျက်နှာဖုံး ကာလာမောင်ဝင်းမှာရိုက်သည်)

သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်ကဗျာများ

ပဏာမ-အာသိသ

- (၁) ဗုဒ္ဓဓမ္မ၊ မြတ်သံဃ၊ သုံးဝ ရတနာ။
- (၂) မာတာပီတ၊ မိနှင့်ဖ၊ ဆုံးမ သင်ဆရာ။
- (၃) ဂုဏ်အနန္တ၊ ကြီးမြတ်လှ၊ စိတ်က မမေ့ပါ။
- (၄) ကိုးဆယ်နှင့်ခြောက်၊ ကျ မရောက်၊
လွင့်ပျောက်ဝေးစေရာ။
- (၅) ရတနာသုံးဝ၊ ကျမ်းအစ၊ ဦးချ အဟံ-ငါ။
- (၆) သုတလိုလား၊ အမျိုးသား၊ ကျိုးများစေဘို့ရာ။
- (၇) သုတရှာမှီး၊ မျိုးသမီး၊ ကျိုးပြီးစိမ့်သောငှာ။
- (၈) ဗုဒ္ဓဝံသ၊ သင်္ခေပ၊ တင်ပြဖြန့်ဝေကာ။

တစ်နံပါတ်မှ ငါးနံပါတ် အပိုဒ်ကဗျာတို့၏ စကားရပ်များသည် ဘုရား တရား သံဃာနှင့်အမိ အဖ ဆရာဟုဆိုအပ်သော အနန္တ ဂုဏ်းဝင် ကျေးဇူးရှင်တို့ကို စိတ်မှ မမေ့မပျောက် ထားရှိလျက် ကိုးဆယ်ခြောက်သွယ် ဘေးရောဂါအန္တရာယ်ကင်းရှင်းပြီးကျန်းမာ စွာဖြင့်ဤစာကိုရေးသားနိုင်စိမ့်သောငှာ ရတနာသုံးပါးကို ကျမ်းဦး အစ ဦးခိုက်လိုက်သော စကားရပ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ခြောက် ခွန် ရှစ် နံပါတ်ပြသော ကဗျာပိုဒ်တို့သည် ဗုဒ္ဓဝင် ဝတ္ထုတော်ကို ဖတ်ရှုကြဘူးပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပိုမို၍ လင်းပါစိမ့်သောငှာ၎င်း၊ မြန်မာ့အမွေမြန်မာ့စာပေကဗျာ ဗဟုသုတ

လိုလား မြတ်နိုးနှစ်သက်ကြတဲ့ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအပေါင်း
တို့လည်း အကျိုးများ၍ ကလေးသူငယ်မှအစ ဗုဒ္ဓဝင်ဇာတ်လမ်း
ဝတ္ထုတော်ကို လွယ်လွယ်ကူကူ ဖတ်ရှုမှတ်သားနိုင်အောင် ဝတ္ထု
တော်၏အသွားကို ကဗျာအသွင်ဖြင့် ရှုမှတ်နိုင်ရန် သင်္ခေပအကျဉ်း
ချုပ် ရေးသားတင်ပြ ဖြန့်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်-ဟူသော
စကားရပ်တို့ဖြစ်ချေသည်။

ကိုယ် နှုတ် စိတ်

ခုနစ်သင်္ချေမှာ....မိဋ္ဌာန်သလို့၊
စိတ်တော်ကြံဆ-လောင်းဗုဒ္ဓေ ။

ကိုးအသင်္ချေ-နှုတ်တော်ဟ၍၊
ထုတ်တော်ဝစန-ဆုပန်ချေ။

ကိုယ်နှုတ်စိတ်ပါ ရှင်ကြည်အမျှ၊
သင်္ချေဝီသ-ကမ္ဘာတွေ။

သင်္ချေကမ္ဘာ -တော်မပြ (တဲ့)၊
ပွင့်တော်မူကြ-များစိန္တေ ။

လေးဆူဘုရား-အာဏာသား၊
ရေးသား ဖြန့်ချိဝေ။

ဪ...အချုပ်ကင်ပြ၊ ထုတ်ဆင်သ၊
ဗုဒ္ဓဝင်အစ-တင်ပြ-ပြမလေ။ ။

ဗျာဒိတ်ပန်ချေ-လောင်းဗုဒ္ဓ

(၁) လေးသင်္ချေနဲ့...ကံမ္ဘာတသိန်းမှာ၊
ပတ္တနာကိန်းတဲ-လောင်းဗုဒ္ဓ။

တဏှာကံရာ-မေဓကံရနဲ့၊
သရဏကံရ-မြတ်စီန္ဒေ။

သုံးဆူပရမေ-သံဗေပလ္လင်မှာ၊
ပန်ချေကာဆင့်-ဆင့်ဆင့်ချေ။

ဒီပကံရာ-ဒေသစာကြွတော့၊
မြေပထဗျာခ-ဆုပန်နေ။

ဗျာဒိတ်ချေတုံ-ခြေပဒိုခရံ၊
နွေကဆုန်မာသ-ပြည့်ချိန်ပေ။

ဪ...ဒီပကံရာဘုရား၊ ထံတော်ပါး၊
လျှောက်ထား ဆုပန်ချေ။ ။

သဒ္ဓါရှင်မြူး-ဒါနထူး

(၂) သုမေဓာသွင်...ရှင်ရသွေ့၊
မျိုးဝေဒါန-ပြုရှာသလေ။

လောင်းမြတ်ရာဇာ-ဝေသာန္တရာဆက်အောင်၊
လူတော်ရေစက်-မျှဝေဝေ။

လူ့ဇာတ်ဘုံမှာ-ခန္ဓာကျမ်းတော့၊
တုသိတာနန်း-မြန်းရှာပေ။

နတ်တကာထက်ပင်-ကိုယ်ရောင်ဝင်းလို့၊
လှပနံ့ဆင်း-သက်ရှေ့ရှေ့။

ကတပုညာ-ထုတ်ဖွဲ့ဆတော့၊
 ပုဗ္ဗဒါန-ရှေးအခြေ။
 ဩော်....သဒ္ဓါရှင်မှူး၊ဒါနထူး၊
 ပြုဘူး ခဲ့သလေ။ ။

သန္ဓေတည်မြန်း-အိပ်မက်ဆန်း

- (၃) နန်းတုသိတာ....စံပျော်အောင်းတော့၊
 နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း-တောင်းပန်သလေ။
 သုံးထိုက်သတ္တာ-ဝေနေယျကို၊
 ကယ်ယူဆယ်မ-မ ရန်ပေ။
 ကြည့်ခြင်းငါးဖြာ-ဖွဲ့ကာကြည့်တော့၊
 မဇ္ဈိဒေသ-ရပ်ငှာနေ။
 ကပ္ပိလဝတ်ပြည့်ရှင်-မင်းသုဒ္ဓေါရဲ့၊
 ရှုမောဘယ်ကဲ့-မာယာ မေ။
 ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ-သန္ဓေမြန်းသမို့၊
 အိပ်မက်ခန်းက-ဆန်းလို့လေ။
 ဩော်....သန္ဓေတည်ဦး၊ နိမိတ်ထူး၊
 လွန်ကျူး အံ့စရာပေ။ ။
-

ဖွားသွားချိန်တန်-မိဘထံ

- (၄) သန္ဓေရင့်မာ-ဖွားချိန်ကျတော့၊
 ဒေဝဒဟ-တိုင်းတော်ချေ။
 ဆွေတော်မျိုးတော်-ခြွေရံများတို့၊
 မာယာမိဖုရား-ပို့ဆောင်သလေ။

သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်ကဗျာများ

အင်ကြင်းမာလာ—ခိုင်ညှာပန်းကို၊
ဆင်မြန်းမယ်လို့—နှိမ်ကာချေ။
ဝမ်းတိုက်ကြာဗွေ—ကမ္မဇလေခဏ်၊
ဖွားမြင်ကာပ—အောင်ရာမြေ။
ဝိသာခါကြုံ—ပဏ္ဏမိစေ့လို့၊
ကဆုန်လပြေ(ပြည့်)—လောင်းဗုဒ္ဓေ။
ဪ...လုမ္ဗနီတုင်း၊ ပင်အင်ကြင်း၊
ဝပ်စင်း ပူဇော်နေ။ ။

အမည်နာမ- ကင်ပွန်းတပ်

- (၅) လုမ္ဗနီမှာ—သားတော်ရတော့၊
တိုင်းကပ္ပိလ—ပြန်ရာပေ။
ခေါင်းဆေးမင်္ဂလာ—ဆင်ယင်သလို့၊
နာမက္ကရဏ—ပြုတုံချေ။
ကိစ္စလုံးစုံ—အောင်မြင်ရမဲ့၊
သိဒ္ဓတ္ထတဲ—နာမကေ။
ရှစ်သောင်းဆွေတော်—သားတယောက်ကျကို၊
ဆက်သပါလို့—ခြံရံမသွေ။
ပျိုတော်လုပ်ကျွေး၊ ခြောက်ဆယ့်လေး၊
ခန့်ပေး—မွေးဖေဖေ။
ဪ...ခြေရံတော်များ၊ နောက်တော်ပါး၊
စည်ကား ကြက်သရေ။ ။

သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်ကဗျာများ

နိမိတ်မြင်က-သံဝေရ

- (၆) သုဒ္ဓေါဗခင်....စိတ်မချလို့၊
သားပုတ္တရဲ့-နောင်အခြေ။
အလှထွဋ်ခေါင်-ယသော်မြတ်ကို။
သိဒ္ဓတ္တနဲ့-တူဂဟေ။
ရမ္မ၊ သုဘာ-သုရမ္မ (ဟု)၊
သုံးဆောင်ပိုင်သ-နန်းရဝေ။
ရာဟုသက်လျာ-သားတော်ရတော့၊
သံယောဇဉ်က-ဆက်ကာပွေ။
လေးနိမိတ်မြင်-မရှင်မြေရဲ့၊
ဝါဆိုလပြေ (ပြည့်)-သန်းခေါင်ခြေ။
ဪ...တိုင်းတော်ခွာပြီး၊ ဆွေမနီး၊
ရိပ်ကြီး ဝနာမြေ။ ။
-

သွင်ပြောင် ဖန်ဝါ-မြစ်နော်မာ

- (၇) မြစ်အနော်မာ...သောင်ယံစောင်းမွှာ၊
သွင်ပြောင်းသမဏ-ဖန်ဝါရေ။
သဒ္ဓိကဗြဟ္မာ-လူသင်္ကန်းနဲ့၊
တင်လွှမ်းပါလို့-စံပယ်နေ။
ဝတ်လဲတော်ယူ-မောင်ဆန္ဒရဲ့၊
ကဏ္ဍကနဲ့-ပြန်ပါလေ။
ဖ၊ မယ်၊ ကြင်ယာ-ဆွေတော်ပေါင်းသို့၊
ကျန်းခန့်သာကြောင်း-ပြောလို့စေ။

ဓိဋ္ဌာန်တော်မြတ်၊ ဆံတော်ဖြတ်၊
ထက်ရပ် တက်ရန်ပေ။

ဪ... ဣဋ္ဌာမဏိဘုရား၊ နတ်သင်္ကြာ၊
တည်သား ဝတီယေ။ ။

ဆိတ်ငြိမ်ဝနာ - တရားရှာ

- (ဂ) အနုပိယခေါ်... မျှာဂါမမ္ဘာ၊
တည်မျှာနုခိုက် - ရက်သတ္တေ။
ဂင်္ဂါမြစ်ကို-ကျော်ဖြတ်သန်းလို့၊
တရားစခန်း၊ - ရွာကန်ရွာဖွေ။
ဟဟောဝင်ကာ - တတောင်တက်လို့၊
ရာဇဂြိုဟ်ဘက်သို့ - ဆိုက်ရောက်သလေ။
ဗိမ္ဗိဘုရင် - ကြည်ညိုလှ၍၊
မြင်ရုံကာမျှ - ရုပ်ရှုပေ။
တိုင်းပြည်ကိုပျံ့၊ ခွဲဝေငှ၊
ပိုင်သ နှင်းအပ်သလေ။
ဪ... ဤစည်စိမ်များ၊ မလိုလား၊
စွန့်ထား ခဲ့ပြီဖြေ။ ။

ခြောက်နှစ်ဒုက္ကရာ - ကျင့်ရှာရ

- (ဇ) ဒုက္ကရာစရိယာ - ခြောက်နှစ်စေ့တော့၊
ကဆုန်လပြေ (ပြည့်) - မိုးသောက်ခြေ။
ဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင် - ပင်ခြေရင်းမှာ၊
မျှော်တင်းနေလျက် - ရွှေပြုဗေ။

သေနင်္ဂရွာ-သုဇာအလှ၊
 ဆက်သလာတဲ့-သနာရွှေ။
 သားဆုတောင်းရာ-ပင်ရုက္ခစိုးသို့၊
 လေးစားမြတ်နိုး-သဒ္ဓါဝေ။
 ကျမ-မခြား၊သင်နတ်သား၊
 လိုလား-ပြည့်ပါစေ။
 ဪ... လူ့ဘဝ အဖ၊ဆုပတ္တနာသ၊
 သုဇာအလှ မေ။ ။

မြစ်နေရည်ကြော-ရွှေခွက်မျှော
 (၁၀) စိတ်ကြံမိဌာန်-ရွှေခွက်မျှောပေ၊
 မြစ်နေရည်ကြော-ရေမှလေ။
 နောင်တော်၊ နောင်တော်-ရှေးဘုရားတို့ရဲ့၊
 ရွှေခွက်များနှင့်-တပ်လျက်ပေ။
 ခွက်ချင်းထိမှန်-ချင်သံကြားတော့၊
 နဂါးအိပ်ပျက်-ရှာသလေ။
 မကြာမကြာ-မြတ်ဘုရားတို့၊
 ပွင့်အားနိုင်ပါပေ။
 မျက်စိဖွင့်ကာ-လှမ်းမျှော်ကြည့်။
 ဗောဓိလောင်းဗုဒ္ဓေ။
 ဪ...ဘိုးလူ့ရှင်စော၊ ရေဆန်ကြော၊
 ခွက်မျှော ရှာပြီလေ။ ။

ဗောဓိပလ္လင်ဗေဒ-အောင်ရာမြေ

- (၁၁) ဗောဓိမဏ္ဍိုင်....ခန်းမဏ္ဍလသို့၊
လှမ်းဘဝကြွ-ညချမ်းခြေ။
သောတ္တိယလုလင်-မြက်လှေဂါး(လို့)၊
ကြုံဖြန့်'ခါ' တော့-ပလ္လင်ဗေဒ။
မာရ်မင်းစစ်သည်-ရာထောင်သောင်းတို့၊
စုပေါင်းလုယက်-တိုက်ဖျက်ပေ။
ဗုဒ္ဓမေတ္တာ- ဝေနေယျာများကို၊
ရာဟုသားသို့-ထားသလေ။
ရန်စစ်သည်များ-ကြေပျက်ပြား၊
ညွတ်တွား-ဦးခိုက်ချေ။
ဪ...သုံးဘုံထုတိ၊ တုမရှိ၊
မုနိ အောင်ရာမြေ။ ။

ဆံတော်ရှစ်ဆူ-ပေးတော်မူ

- (၁၂) သတ္တသတ္တာဟာ-ရပ်ငှာန၊
တည်မျှနေခိုက်-မြက်ဗုဒ္ဓ။
တပုဿကုန်သည်-နောင်ညီနှစ်ပါးတို့၊
ပျားမုံ့လှဆက်-ရောက်ဆိုက်ချေ။
ရှစ်ဆူဆံတော်-သင်ချစ်သားတို့၊
ယူသွားပူဇန-တောင်တော်ဗေဒ။
ဓာတ်တော်တသင်း-ငါးထောင်ချင်း၊
ထင်လင်း-ရှိမသေ။

ပင့်ဆောင်ယူ'မ'—ဥက္ကလာပ၊
 တည်ကြ—နတ်လူတွေ။
 ဪ...သိဂုံတ္တရ၊ တောင်တော်က၊
 ဗုဒ္ဓ တိဂုံရွှေ။ ။

တရားဟောလဲ—သိဒ္ဓိခဲ

(၁၃) သုံးတိုက်သတ္တာ—ဝေနေယျာများတို့၊
 ကိလေသာကား—ထူပြောသလေ။
 ငါဘုရားဒေသနာ—မြှိုက်တရားကို၊
 ဟောကြားလို့ဖြင့်—မလျော်ချေ။
 ဗုဒ္ဓကြံအစည်—မွန်အကျဉ်းသိလို့၊
 သဟမ္ပတိ—လျှောက်ပန်ချေ။
 သုံးလူမြတ်စွာ—ဒေသနာကြားက၊
 ကျက်ထိုက်သူများ—ရှိပါသလေ။
 တောင်းပန်ချေပြု—ဝန်ခံမှု၊
 ဟောပြု—မြတ်စီန္ဒေ။
 ဪ...သဟမ္ပတိ၊ ထံအရှို၊
 ပန်သိ လျှောက်ဘင်ချေ။ ။

သစ္စာလေးစ မြှိုက်ဓမ္မ

(၁၄) ဒုက္ခ၊သမုဒယာ—နိရောဓနဲ့၊
 မဂ္ဂသစ္စ—အင်လေးတွေ။
 တရားဥဿို—ပိုင်စွာသိမှ၊
 ဘဂဝါဇိန—ဖြစ်ရပေ။

သြဓိသမေတ္တာ-လှစ်မကွာထား၍၊
ကြွသွား ဝန-ဂဒါမြေ။
ငါးဖြာဝဂ္ဂီ-ရှင်ရသေ့နဲ့၊
ပြန်လည်ဆုံတွေ့-တွေ့ရန်ပေ။
ဗြဟ္မာလူသား-ဆင့်ဆင့်ပွား၊
တရား-တိုက်ကာချေ။
ဪ...အရှိဘကေ၊ သိပါကြ၊
မိဂဒါအစ ခမ္မစက္ကပေ။ ။

ဝါဆိုကပ်ရာ မြို့ကံဓမ္မာ

(၁၅) ကျွတ်ထိုက်သင့်ရာ-ဖွေရှာမလပ်လို့၊
ဝါဆိုကပ်၍-မြို့ကံဓမ္မာချေ။
ရာဇဂြိုဟ်၊ ဝေသာ-ဗာရာဏသီ၊
မကုဋ္ဌနဲ့-တာဝတိံသေ။
ဘဂ္ဂ၊ ကောသလီ-ပါလိလေယျက၊
နာလပုဏ္ဏ-ရွာဂါမေ။
စာလိယတောင်-ဝေရဉ္ဇနင့်၊
ကပ္ပိလနဲ့-အာဠဝိပြေ(ပြည်)။
သာဓကိပြည်မှာ-ကည်ကာမျှလို့၊
ဗေဠုဝဂါမ-ရွာမသေ။
ဪ...မှတ်စရာပြ၊ ရပ်ဌာန၊
ကပ်ဝါမျှ လို့ မြို့ကံဓမ္မာချေ။ ။

သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်ကဗျာများ

ရဂုံအင်ကြင်း-ဝပ်စင်း

- (၁၆) တရားလေးဆယ်-ရှစ်ခုစွန်းလို့၊
သက္ကရာဇ်ပေ၂၀ ထွန်း-ကောဇာအခြေ။
လေးဆယ်ငါးဝါ-စံလေပြီးတော့၊
သက်တော်ကြီးရင့်-ရှစ်ဆယ်ပေ။
မလ္လဥယျာဉ်-မြတ်ညောင်စောင်းမှာ၊
ဦးခေါင်းမြှောက်ဘက် လျောင်းစက်နေ။
အင်ကြင်းမာလာ-လှိုင်စွာပွင့်လို့၊
ကြိုင်တင့်သာတဲ့-ဂနိုင်းမြေ။
ပင်လုံးညီညာ-ချိန်ခါမလင့်၊
အဆင့်အဆင့်-ခိုင်ခိုင်ဝေ။
ဪ... ဥယျာဉ်တော်ကွင်း၊ပင်အင်ကြင်း၊
ဝပ်စင်း ပူဇော်သလေ။ ။

နတ်လူဝိုင်းအံ့ အင်ကြင်းရဂုံ

- (၁၇) နတ်လူမြဟွာ-သုံးတန်ကျိုးကို၊
သည့်ပိုးဆောင်ရွက်-မြတ်စိန္တေ။
ပရိနိဗ္ဗာန်-စံချိန်နီးတော့၊
ငိုညည်းဆူဟိုက်-နတ်လူတွေ။
မရိုးစည်မှာ-ခရုသင်းနဲ့၊
ဒုံမင်းထံကျွဲ-စောင်းသံချေ။
သံပြိုင်သီကာ-မြတ်အပါးသို့၊
ဒေဝါနတ်များ-ဦးခိုက်ချေ။

ဗြဟ္မာလူနတ်—ပရိသတ်၊
 ပြည့်ညပ်ဥယျာဉ်မြေ။
 ခြေ...စကြာတိုက်သောင်း၊ နတ်အပေါင်း၊
 ခုညောင်း ဆိုက်ရောက်ပေ။ ။

ထောက်မြှော်သနား—မြတ်ကိုယ်စား

(၁၈) ငိုကြွေးအာနန္ဒ—မြတ်အပါးသို့၊
 ပန်ထွာလျှောက်ထား—တောင်းပန်သလေ။
 အများသတ္တာ—ညှာထောက်ထားလို့၊
 ကြမသွားဘို့—မြတ်စီန္ဒေ။
 ချစ်သားအာနန္ဒ—ငိုမကြွေးနဲ့၊
 လိုသေးမရှိ—သိပါလေ။
 လေးဆယ့်ငါးဝါ—ငါဘုရား၊
 ဟောကြား—မြတ်ဓမ္မေ။
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်—ဓမ္မက္ခန္ဓာများ၊
 ကိုယ်စား—မှတ်ပါလေ။
 ခြေ...ကျိုးကြောင်းမြင်ဘို့၊ အစဉ်မို့၊
 သင်တို့ ဆရာပေ။ ။

ထပ်ထပ်မိန့်ကြား မှာစကား

(၁၉) မိဘ၊ ဆရာ...ပုံအလား၊
 ကြသွား—မြတ်စီန္ဒေ။
 အရှိသာဝက—တပည့်များသို့၊
 မိန့်ကြားထပ်ထပ်ပေ။

သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်ကဗျာများ

သင်တို့ကိုးစား—ငါတုရား၊

ကြွသွား—ရမလေ။

သင်္ခါရတရား—သတိထား၊

ဖြစ်ငြား—ပျက်တတ်ချေ။

အပ္ပမာဒ—လက်ကိုင်ရ၊

လောကီ—ပြည့်စုံစေ။

ဪ...အနိစ္စဝတ၊ စိတ်သာချ၊

ဖြစ်က ပျက်မလေ။ ။

—————

သုံးဆယ် တဘုံ-သိမ့်သိမ့်တုံ

(၂၀) ခယ ဝယ တရားမှန်...မေ့မထားနဲ့၊

ချစ်သား-ဘိက္ခဝေ။

ပစ္ဆိမဝစနာ-မိန့်မှာကြား၍၊

ကြွသွား-နိဗ္ဗူတေ။

အနာဂါမ်ကို-ချန်ကာထား၍၊

ကြွင်းငြား-သုံးတိုက်ဗွေ။

နတ်လူဗြဟ္မာ-ဗိုလ်လူတစုတို့၊

ရင်ထု-ဆူဗျာဝေ။

တော်ငလျင်လဲ-ပဲ တင်ကဲ့၊

ချိမ့်သဲ-မိုးအောက်မြေ။

ဪ...ထူးမရှင်ပျ၊ ဖူးဆင်သ၊

စံအကြံ မလ္လဥယျာဉ်မြေ။ ။

နတ်လူမီးရှိ၊-မလောင်လို့၊
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ-နိဗ္ဗာန်အကြ၊
ဓိဋ္ဌာန်သလို့-သခွဲသလေ။
သာဓုကိဋ္ဌနာ-ဈာပန(ကို)၊
ပူဇော်ကျင်းပ-နတ်လူတွေ။
စုပေါင်းနတ်လူ-သင်္ဂြိုဟ်ကြတော့၊
ထင်းကိုသော်မျှ-မလောင်ချေ။
ခိုးငွေအခရာ-တဇော'ခ'လို့၊
ရွှေစောဘဂဝ-လောင်သလေ။
ရှစ်စိတ်ကျန်ကြွင်း-ခတ်တသင်း၊
ရောင်ဆင်း-တဝေဝေ။
ဪ...ဖူးစရာပ၊ထူးကဗျာသ၊
ဦးပဏာချလို့-ခညွတ်ချေ။ ။

ခတ်တော်အများ- မြတ်ကိုယ်စား

လေးဆူစွယ်တော်-သင်းကျစ်မြတ်နိုး၊
ညှပ်ရိုးတော်ခတ်-နှစ်ဆူပေ။
အသမ္ဘိန္ဒာ-ခုနစ်ဆူခတ်၊
ရောင်တော်ဖျပ်ဖျပ်-တဝေဝေ။
သွေးတော်သားတော်-ကုန်ကာစဲ၍၊
ပြိုကွဲကာပ-ပျောက်ပျက်သလေ။
ပုလဲရှေ့ရောင်-အံ့မခန်း၊
ခြောက်ရောင်ယှက်သန်း-တဝေဝေ။

ကြွင်းကျန်လေငြား- ဓာတ်တော်များ၊
 ကိုယ်စား-မြတ်စီန္ဒေ။
 ဪ... ဖူးစရာပ၊ ထူးကဗျာသ၊
 ဦးပဏာချလို့-ခညွတ်ချေ။ ။

ဓာတ်တော်ပမာဏ-အရောင်ပြ

(၂၃) အကြီးဓာတ်တော်-ရွှေရောင်တောက်လို့၊
 ပဲ့နောက်စေ့လောက်-ရှိသလေ။
 အလတ်ဓာတ်တော်-ပုလဲရောင်ခ၊
 ဆံကျိုးတမျှ-ပုံအနေ ။
 မြတ်လေးပန်းရောင်-ခုဒ္ဒက၊
 မုန့်ညင်းစေ့မျှ-ပမာပေ။
 ဓာတ်တော်အရွယ်-ဖော်ကာပြလို့၊
 အရောင်တောက်ပ-သိစရာတွေ။
 ငါးထောင်တိုင်ချင်း- ဓာတ်တသင်း၊
 ထင်လင်း-ရှိမသွေ။
 ဪ... ဖူးစရာပ၊ ထူးကဗျာသ၊
 ဦးပဏာချလို့-ခညွတ်ချေ။ ။

ကွမ်းစားခွက်ရေ-ပြည်အနေ

(၂၄) အကြီးဓာတ်တော်-ရွှေရောင်ကြွားလို့၊
 ငါးကွမ်းစားမျှ-ပြည်အနေ။
 အလတ်ဓာတ်တော်-ငါးကွမ်းစား၊
 ကပ်တူမခြား-သည့်အနေ။

အသေးဓာတ်တော်-တောက်ပြောင်အိ၊
 ခြောက်ပြည်အတိ-ရှိသလေ။
 သုံးရပ်ပေါင်းကာ-တက်ထောက်ကြည့်တော့၊
 ဆယ့်ခြောက်ပြည်ရှိ-တင်းခေ်ပေ။
 တင်း၊ပြည်၊ဇလား-ခွက်ကွမ်းစား၊
 ခဲ့ခြား-စိတ်ဖြာဝေ။
 ဪ...အချုပ်တင်ပြ၊ထုတ်ဆင်သ၊
 ဗုဒ္ဓဝင်အရ တင်ပြကျမ်းလာပေ။ ။

နတ်လူအကျိုး-ရည်မြှော်ကိုး

(၂၅) သွားတော်လေးဆယ်-ဆံတော်မြတ်နဲ့၊
 မွေးညှင်းတော်ဓာတ်-မျှားထွေထွေ။
 နတ်တို့ကျိုးငှာ-မိဋ္ဌာန်ထားလို့၊
 နိဗ္ဗာန်အသွား-မြတ်စိန္တေ။
 သောင်းတိုက်စကြာ-ဆောင်ယူပင့်လို့၊
 အဆင့်အဆင့်-နတ်ပြဟေ့။
 စိန်သားရွှေရောင်-အံ့မခန်းမို့၊
 ရောင်ယှက်သန်းလို့-တဝေဝေ။
 ငတိ'ဘုံဖျား-နတ်သကြား၊
 တည်ထား-ပူဇော်ပေ။
 ဪ...မှတ်ရည်ကာဆ၊နတ်ပြည်ဌာန၊
 တည်သမျှ၊သည်က ဦးနှိုက်ချေ။ ။

ရှစ်ပြည်ထောင်မင်း-ရန်စစ်ခင်း

(၂၆) သုံးလူ့ ထိမ်ပန်၊ နိဗ္ဗာန်အောင်းတော့၊
ဓာတ်တော်ဆိုင်ကြောင်း-တောင်းကြသလေ။

ခုနစ်ပြည်ထောင်-ရာဇာသနင်းနဲ့၊
မလ္လာမင်းတို့-ငြင်းစစ်ပွဲ။

မင်းတို့ဆရာ-ဗြာဟ္မဏက၊
မတော်ကြသမို့-ဟောပြပေ။

ရှစ်ပြည်ထောင်နေ-တပည့်များတို့၊
ရန်စစ် မပွားနဲ့-မျှပူဇော်။

ဒေါသမာန်ပြင်း၊ ရန်စစ်ခင်း၊
အလျှင်းမသင့်ချေ။

ဪ... စစ်ချီလာသမျှ၊ ရှစ်ပြည်ဌာန၊
အာဇာတ-ပြေပ ပျောက်ရန်ပေ။ ။

မင်းဆရာဒေါက်မ - ဓာတ်တော်ငွေ

(၂၇) တိုင်းရှစ်ပြည်ထောင်-ပူဇော်ကြတို့၊
ဟတ္ထဘဂဝါ-ဓာတ်တော်ဝေ။

ရာဇဂြိုဟ်၊ ဝေသာ-ကုသိနနဲ့၊
အလ္လကပ္ပ-တိုင်းမဟေ။

တိုင်းကပ္ပိလာ-ပြည်ပါဝနဲ့၊
ဝေဠုပ-ရွာရာပေ။

ဆန်းငါးရက်ကြို-နယုန်လမှာ၊
မြတ်ဗုဒ္ဓရှဲ့-ဓာတ်တော်ဝေ။

သုံးဆူစွယ်တော်-ကြည်ညိုလှလို့၊
ဆရာဒေဝါဏ-ထိမ်ဝှက်ပေ။
ဪ...မှတ်အရှေ့(ရှည်)ပါရပ်ပြေ(ပြည်)အဋ္ဌ၊
ဓာတ်ဝေငှလို့ မျှပူဇော်။ ။

ဓာတ်တော်မရ-ပြည်တောင်းရ
(၂၈) လက်ယာကံစွယ်-ခေါင်းမှာညှပ်ပေးဘု၊
သိကြား နတ်က-ယူဆောင်ချေ။
လက်ဝဲထက်စွယ်-ခါးပိုက်ကြားမှ၊
ဂန္ဓတိုင်းသား-ကရုပ်ပြေ။
လက်ျာအောက်စွယ်-နင်းဖိကားတော့၊
နတ်နဂါးက-ယူပြန်ပေ။
ပြည်တောင်းသကုန်-ဘာမျှမရ၊
ဝေပုံချတဲ့-မြာဟ္မဏေ။
မီးသွေးသာပ-မောရိယ၊
သက်မကြိုရှာပေ။
ဪ...ပြောပြကုန်သောအတောဝတကြုံစွ၊
ဒေဝါဏပုဏ္ဏက-ဓာတ်တော်ဝေ။ ။

စွယ်ဘချောင်းဖြင့်-ချွတ်ခဲ့ပေ
(၂၉) လက်ဝဲအောက်စွယ်-ရောင်ဖြာဆိုင်းလို့၊
တိုင်းကလိဂ်-ပြည်မှာလေ။
ဆက်ခါ-ဆက်ခါ-ဒိဋ္ဌိမင်း၏၊
လက်တွင်းထံမှောက်-ရောက်ချိန်ပေ။

ကြက်သရေမဲ့တဲ-လူသေရိုးဟု၊
 မာန်အငြိုးနဲ့-ထုဖျက်ချေ။
 အမျိုးမျိုးကြံကာ-ဆင်နဲ့နင်းတော့၊
 ပြည်တွင်းထိန်လို့-အလုံ့ဝေ။
 စွယ်တော်တချောင်း-ဒိဋ္ဌိပေါင်း၊
 ထောင်သောင်း-ချွတ်ရာပေ။
 ဪ...ဖူးစရာပ၊ထူးကဗျာသ၊
 ဦးပဏာချလို့ ခညွတ်ချေ။ ။

အပြည်ပြည်ရ-ပူဇော်ကြ

(၃၀) ညှပ်ရိုးမဟာ-သင်းကျစ်ဓာတ်တို့၊
 ကျန်းသီဟိုဠ်မြတ်-ပျော်စံနေ။
 ဝဲညှပ်ရိုးတော်-ရောင်ဖြာဝင်းသမို့၊
 ဗြဟ္မာမင်းတို့-စံရာမြေ။
 ရှစ်တိုင်းရှစ်ပြည်-ဓာတ်မေ့ရလို့၊
 မြတ်စေတီပ--အထွေထွေ။
 ပြည်တောင်းစေတီ-ပူဇော်ရတဲ့၊
 ဒေါဏပုဏ္ဏ-ဗြဟ္မာဏ။
 မီးသွေးဌာပနာ-ပူဇော်ကြ၊
 မောရိယတို့ပြေ။
 ဪ...မှတ်ရည်ကာဆ၊ရပ်ပြည်ဌာန၊
 တည်သမျှ သည်က ဦးနှိမ်ချေ။ ။

သမီးနှင့် သမက်-မိန့်ပြန်ခဲ့

- (၃၁) သမီးတော်ဟောမာ-ဒန္တသားတို့၊
ဖခင်မိန့်ကြား-ခဲ့ရှာပေ။
စစ်ပွဲဖခင်-ရင်ဆိုင်ရလို့၊
မနိုင်လျှင်ပ-ကျခဲ့ချေ။
ဗုဒ္ဓစွယ်တော်-ဆောင်ယူကြ၍၊
တိုင်းပြည်တော်မှ-တိမ်းရှောင်စေ။
မော်ကွန်းလေးလီ-အမည်ထွန်းတဲ့၊
သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့သွားကြလေ။
အကြည်တော်မင်း-သူ့လက်တွင်း၊
အပ်နှင်း-ခိုလှုံနေ။
ဪ...ညွှန်းရည်ကာဆ၊ ကျွန်းသီဟဌ၊
တည်သမျှ-သည်က ဦးနှိမ်ချေ။ ။

စကားရပ်။ ။ လင်္ကာဒီပကျွန်း၊ သီဟဌကျွန်း၊ တမ္ပပါဏိကျွန်း
ဟု မော်ကွန်းသုံးလီအမည်သုံးတန်ဘွဲ့ထူးခံသည့်
သီဟိုဠ်ကျွန်းသည်များမကြာမီနှစ်မှပင် “သီရိ
လင်္ကာရတနာနိုင်ငံတော်” ဟု ထပ်ဆင့်ပါသဖြင့်
မော်ကွန်းလေးလီဟု ရေးသားတင်ပြခြင်းဖြစ်
ပါသည်။ (ဟောမာလာမင်းသမီးနှင့် ဒန္တကုမာ
ရမင်းသားအခန်း ဗုဒ္ဓဝင်ဝတ္ထု၊ ဒါဌာဓာတု
ဝင်ဝတ္ထုတွင် ရှုကြပါကုန်။)

သံဂါယနာ ၆-၄၁န

ပထမသံဂါယနာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ....နိဗ္ဗာန်ကြွ၊
 လေးလတာမျှ-ပြည့်ရောက်ချေ။
 ကဿပမဟာ-အရှင်မြတ်နဲ့၊
 အဇာတသတ်တို့-တိုင်ပင်သလေ။
 ငါးထောင်သာသနာ-နာဂတ်ရေးကို၊
 မြှော်တွေးကြံလို့-နောင်အခြေ၊
 ပထမသံဂါ-တင်ပါကြ၊
 ရာဇဂဟ-ပြေ။
 ရဟန္တာမြတ်-တင်ဆောင်လတ်၊
 ရွတ်ဖတ်-ငါးရာထေ(ထေရ်)။
 ဪ...သာသနာထွန်း၊ကမ္ဘာတန်း၊
 မော်ကွန်း တွင်ရစ်ပေ။ ။

စကားရပ်။

။လူသုံးဦးတို့ ကျောက်ထီးတန္တ | အလေးပြုရာ
 ဖြစ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ နိဗ္ဗာန်ကြွပြီး
 သည့်နောက် လေးလကြာမြောက်သောအခါ
 အရှင်မဟာကဿပနှင့် အဇာတသတ်မင်းမြတ်
 တို့သည် ဗြဟ္မာနတ်လူ သုံးဘုံသို့ မှီခိုအား
 ကားရာဖြစ်တဲ့ သာသနာတော်မြတ်၏ အနာ
 ဂတ်မြင့်ရှည်သောအရေး မြှော်တွေး၍ ရဟန္တာ
 ငါးရာနှင့်တကွ ရာဇဂြိုဟ် ပြည်တွင် ပထမ
 သံဂါယနာတင်ကြလေသည်။

ဒုတိယသံဂါယနာ

နှစ်ပေါင်းတရာ....တိုင်လေက၊
ကာလာသောက-မင်းရာဇေ။

ယသမဟာ—မှူးဆောင်လတ်၍၊
ခုနစ်ရာမြတ်—သံဃာ့ထေ(ထေရ်)။

ဒုတိယသံဂါ—တင်လေဘိ၊
ဝေသာလီယ-မင်းတို့ပြေ (ပြည်)။

သုံးလူ့သာသနာ—စည်ပင်တိုးဘို့၊
အကျိုးမြော်လို့—နောင်အခြေ။

ဝါဠုကာရာမ-ကျောင်းရံမှ၊
တင်ကြ—မှန်မသွေ။

ဪ...သာသနာထွန်း၊ ကမ္ဘာဝှန်း၊
မော်ကွန်း တွင်ရစ်ပေ။ ။

စကားရပ်။ ။ သာသနာသက္ကရာဇ် နှစ်ပေါင်းတရာတိုင်သော အခါဝယ် ကာလာသောက မင်းရာဇာသည် သာသနာ့ဒါယကာအဖြစ်ခံယူကာ ဝေသာလီပြည်တွင် ကျင့်ဝတ်မမျှ ဝိနည်းကို နည်းကျမသင် စေလိုဘဲ ထင်မြင်ရာရာ ဟောပြောကာဖြင့် အကျင့်မညီ လမ်းကို မှီသည့် ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းများတို့ကို တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်အပြီး အရှင် ယသမဟာ မှူးဆောင်လျက် ရဟန္တာ ခုနစ်ရာ-တို့ဖြင့် ဝေသာလီပြည် ဝါဠုကာရာမကျောင်း မဏ္ဍပ်အတွင်းဝယ် ဒုတိယသံဂါယနာ တင်တော်မူကြလေသည်။

တတိယသံဂါယနာ

နှစ်ရာသုံးဆယ်....လေးခုနစ်၊
 သက္ကရာဇ်-ရောက်ချိန်ပေ။
 ပါဠိလိပုတ်ပြေ(ပြည်)-စိုးပိုင်သတဲ့၊
 ဓမ္မာသောက-မင်းရာဇေ။
 တတိယသံဂါ-တင်ဆောင်လတ်၍၊
 သံဃာထေရ်မြတ်-တထောင်ပေ။
 ရှစ်သောင်းလေးထောင်-ရေကန်တွင်းနဲ့၊
 ကျောင်းကန်မယွင်း-စေတီတွေ။
 ကိုးတိုင်းဌာန-ကိုးဒေသ၊
 ပြုထ-သာသနာ။
 ဪ...သာသနာထွန်း၊ ကမ္ဘာဝှန်း၊
 မော်ကွန်း တွင်ရစ်ပေ။ ။

စကားရပ်။ ။ဗုဒ္ဓဝါဒီကျင့်မညီဘဲလပ်ကိုမှီသည့်အခြေမဲ့ကင်း
 တရားယွင်းသည့် သင်းပင်း- ခြောက်သောင်း
 ဒိဋ္ဌိပေါင်း၏ မကောင်းရန်ဆိုး ပယ်နှိမ်ချိုးကာ
 ပါဠိလိပုတ်ပြည်ကြီးရှင် ဘုရင်သီရိဓမ္မာသောက
 မင်းသည် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် အမှူးပြု၍
 သံဃာတော်မြတ်တထောင်-နှင့်ပါဠိလိပုတ်ပြည်
 အာသောကာရုံကျောင်း၌ တတိယ သံဂါယနာ
 တင်တော်မူကြလေသည်။ ထိုမင်းလက်ထက်မှာ
 ပင် ကိုးတိုင်း ကိုးဌာန သာသနာပြု စေလွှတ်
 လျက် ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရေကန်
 ရေတွင်းများနှင့် ကျောင်းကန် အရပ်ရပ် စေတီ
 မြတ် အဖုံဖုံတို့ကို အမျိုးကဿာ သာသနာ
 ဂုဏ်မညှိုးရအောင် သည်ပိုး ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါ

သဖြင့် သီရိဓမ္မာ သောကမင်းရာဇာဟု ယနေ့
တိုင် မော်ကွန်းတွင်ရစ်ပေတော့သတည်း။

စတုတ္ထသံဂါယနာ

လေးရာဇဂါးဆယ် ...သက္ကရာဇ်၊
ရောက်လစ်-သာသနေး။
ဓမ္မရက္ခိတထေရ်-မှူးဆောင်လတ်၍၊
သံဃာမြတ်က-ငါးရာပေ။
စတုတ္ထသံဂါ-တင်ဌာနမှ၊
မလယတွဲ-ဇနပဒေ။
ဝဋ္ဋဂါမဏိ-မင်းရာဇကို၊
ကနစ်ရှက-ခေါ်ပြန်ချေ၊
ကက်ရှမိယပြည်-ဂျာလန္ဒ (ဟု)၊
သူတို့ယူဆ-မျိုးနှစ်ထွေ။
ဪ...သာသနာထွန်း၊ ကမ္ဘာဝှန်း၊
မော်ကွန်း တွင်ရစ်ပေ။ ။

စကားရပ်။ ။ သာသနာတော် သက္ကရာဇ်၊ လေးရာဇဂါးဆယ်
နှစ်သို့ ရောက်သောအခါ၊ ဝဋ္ဋဂါမဏိမင်းသည်၊
သာသနာ့အန္တရာယ် ပယ်၍၊ သီဟိုဠ်ပြည် မလယ
ဇနပုဒ်တွင်၊ ဓမ္မရက္ခိတထေရ် မှူးဆောင်ကာ၊
ရဟန္တာငါးရာတို့သည်၊ သာယာကျူးရင့် သံစုံ
ဖွင့်၍၊ မြတ်ရှင် သာသနာ၊ ညစ်ကင်းကွာအောင်၊
စတုတ္ထသံဂါ၊ မော်ကွန်းပြာသည်။ ။ ရွှေစာ
ပေထက် အကွရာတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ သီဟိုဠ်ပြည် မလယဇနပုဒ် အာလောကလိုဏ်
ဂူဘော်ကြီးတွင် စတုတ္ထသံဂါယနာတင်သည်ဟု

ဖော်ပြချက် ဖြစ်ချေသည်။ အချို့ အယူမှ
ကက်ရှုမီးယပြည်၊ သို့မဟုတ်— ဂျာလန္ဒာ
ကနစ်သျှကမင်းဟု အယူရှိကြသေးသည်။ ဤကဲ့သို့
စတုတ္ထသံဂါယနာကို နှစ်မျိုးနှစ်ထွေ ခေါ်
ဝေါ်ယူဆကြလေသည်။

ပဉ္စမသံဂါယနာ

နှစ်ထောင့်လေးရာ—ဆယ့်ငါးခု၊
ထောက်ရှု—သာသနော။
မင်းတုန်းရာဇာ—မင်းမြို့ကြီးကို၊
နန်းထီးစံခိုက်—ဘုန်းရောင်ဝေ။
ဘဒ္ဒန္တထေရ်—ဇာဂရနဲ့၊
နှစ်ထောင့်ငါးရာ—သံဃာ့ထေ (ထေရ်)
ပဉ္စမသံဂါ—တင်ဆောင်ရွက်၊
ကျောက်ထက်—သေလာဗေ။
ဘုန်းရောင်မပျက်၊ ကုန်းဘောင်ဆက်၊
နန်းတက်—အောင်ရာမြေ။
ဪ...သာသနာထွန်း၊ ကမ္ဘာတုန်း၊
မော်ကွန်း တွင်ရစ်ပေ။ ။

စကားရပ်။ ။ သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၂၄၁၅-ခုနှစ်
ရောက်သောအခါ၊ မြန်မာ့အောင်ရာ၊ အောင်
မြေချာဟု၊ မန္တလာဇေယျ၊ ဘုန်းရောင်ခလျက်
ကုန်းဘောင် ရာဇဝင်၊ လွန်ပေါ် ထင်သည့်၊
မင်းတုန်းဘုရင်၊ နန်းဆက်ဝင်သော်၊ မြတ်ရှင်
သာသနာ၊ ညစ်ကင်းကွာအောင်၊ သာသနာ
ဒါယကာခံယူလေ၍၊ ရှင်ဇာဂရမထေရ် မှူး

ဆောင်ကာဖြင့်၊ နှစ်ထောင်လေးရာ-သောသံဃာ
တော်တို့နှင့်၊ ပဉ္စမသံဂါယနာကို၊ ကျောက်ထက်
အကွာဖြင့်၊ ခြောက်လကြာမျှ၊ တင်တော်မူကြ
လေသတည်း။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ

နှစ်ထောင်ငါးရာ.... သက္ကရာဇ်၊
တုက်စစ်-သာသနေး။
ပြည်ထောင်စုမြန်မာ-အစိုးရနဲ့၊
ပေါင်းကျိုးမြော်ဆ-ပြည်သူတွေ။
ဆဋ္ဌသံဂါ-စဉ်မပျက်အောင်၊
ကျောက်ထက်ငွေထက်-မြော်သလေ။
ဦးဝိစိတ္တာ-တိပိဋကနဲ့၊
နှစ်ထောင်ငါးရာ-သံဃာ့ထေ (ထေရ်)။
ဓမ္မာကြိုင်မွေး-ကမ္ဘာအေး၊
ရင့်ကြေး-သံပြိုင်ဝေ။
ဪ... သာသနာထွန်း၊ ကမ္ဘာ့ဂွန်း၊
မော်ကွန်း တွင်ရစ်ပေ။ ။

စကားရပ်။ ။ သာသနာတော် သက္ကရာဇ် နှစ်ထောင်ငါးရာ
ပြည့်ရောက်သောအခါ ပြည်ထောင်စု သမ္မတ
မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့၊ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီး
ချုပ်ဦးနုနှင့် ပြည်သူလူထု အပေါင်းတို့သည်
သုံးဘုံသားတို့ အားထားရာအစစ် ဖြစ်ကြီးဖြစ်
တော်မူရာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာသည် နှစ်ထောင်
ငါးရာ သာသနာတဝက် ပြည့်ရောက်သော

သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်ကဗျာများ

နှစ်အခါနှင့် ကြုံလတ်ကြ၍ အမှတ်တရကမ္ဘာ
တွင်ရစ်အောင် ဆဋ္ဌသံဂါယနာအောင်ပွဲသဘင်
အလှူတော်ကို ဆင်ယင်ပူဇော်ကြ၍ တိပိဋကဓရ
ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဦးဝိစိတ္တသာရ မဟာထေရ်နှင့်
တကွ နှစ်ထောင့်ငါးရာသော သံဃာတော်
မြတ်တို့သည် တရားဥဿုံ အလုံးစုံကို အကုန်
သိမှု သဗ္ဗညူ၏ မဇ္ဈိမက နတ်ပန်းမက ဖိုး
အနုဋ္ဌ ဖြတ်မရတဲ့ ဓမ္မမဇ္ဈိ သင်းကြွနံ့ဖြာ
အံ့လောက်ရာကား ကျောက်လိုက်ဂူရှိ သီရိမင်္ဂ
လာ ကုန်းမြေသဘာဝည်း။

မှတ်ချက်။ ။ (ကျောက်ထက်အက္ခရာ- ဇေယျာတော်အက္ခရာတင်
ရန်ရည်ရွယ်သည်။)

သန္ဓေ-တောထွက် ဓမ္မစက်နှင့် တောင်းဆုဝါဆို သံဆန်းကဗျာများ

သန္ဓေ

ကြည်မြပါသကို... ဤလ ဝါဆို၊
တုသီနန်း-လှမ်းလင့်ပါလို့ကြို။
ရှုစမ်းစေလို-လူ့ ခန်းဗေ့ကို၊
မယ်တော်ဝမ်း-ကြွလှမ်းသန္ဓေခို...။

တောထွက်

နန်းစမှတ်ပျံ့ကို....လမ်းသုဿန်လို၊
ဖိုလ်ဇောစိတ်-လန့်ထိတ် ရှင်မချို။
တွေးစိတ် ရင်ဖို-လေးနိမိတ် မြင်သလို၊
မြိုင်တောနက်-ထွက်တဲ့ လဝါဆို...။

ဓမ္မစက်

မြိုင်တန်းဝန တခို...ခိုင်ပန်းက စို၊
 သမင်ပေါ-တောမိဂဒါဆို။
 ထက်ပြည်သွားလို့- ဝဂ္ဂိငါးကို၊
 စက်ဓမ္မ-မြက်ဟ လဝါဆို....။

တောင်းဆု ဝါဆို

ရှိမှန်ရာဆို...မိမြန်မာကို၊
 ဘေးမလွမ်း-အေးချမ်းသာစေလို။
 ထုတ်ဟပန်ချို-ဗုဒ္ဓထံကို။
 ပေါင်းယခု-တောင်းဆု လဝါဆို....။

သမ္မုဒ္ဓေဘုရားရှိခိုးပါဌ်အနက်

- ၁။ သမ္မုဒ္ဓေ အဋ္ဌဝိသဉ္စ၊
 ဒွါဒသဉ္စ သဟဿကေ။
 ပဉ္စသတ သဟဿာနိ၊
 နမာမိ သိရဿာမဟံ။
- ၂။ အပ္ပကာ ဝါလုကာ ဂင်္ဂါ၊
 အနန္တာ နိဗ္ဗုတာ ဇိနာ။
 တေသံ ဓမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ၊
 အာဒရေန နမာမဟံ။
- ၃။ နမက္ကာရာ နုဘာဝေန၊
 ဟိတော သဗ္ဗေ ဥပဒ္ဓဝေ။
 အနေက အန္တရာယာပိ၊
 ဝိနဿန္တု အသေသတော။

၁။ အဋ္ဌဝိသံ—သုံးပါးသောဘဝ သုံးလောကတွင်ဉာဏ်၊ ရာဇမိတ်
 အောင်အတိတ်ဖြင့်တံဆိပ်လွှင့်ထူနှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော၊ သမ္မုဒ္ဓေစ-

တန်ဆောင်ပမာ ဉာဏ်ရောင်ဝါဖြင့် သစ္စာပွင့်လင်း တရားမင်း
တို့ကို၎င်း၊ ဒွါဒသဉ္စသဟဿကေ-နိဗ္ဗာန်ကိန်းအောင်း စံပျော်
လျောင်းသည့် တသောင်း နှစ်ထောင်ကုန်သော၊ သမ္မုဒ္ဓေစ-
လရောင်ပမာ ဉာဏ်ရောင်ဝါဖြင့် သစ္စာလင်းပြော၍ မြတ်ဘုန်း
ခေါင်တို့ကို၎င်း၊ ပဉ္စသတ သဟဿာနိ-သောင်းတိုက် စကြဝဠာ
ဂုဏ်ရောင်ဝါရှိန်း ငါးသိန်းအတိမျှရှိကြကုန်သော၊ သမ္မုဒ္ဓေစ-
နေရောင်ပမာ ဉာဏ်ရောင်ဝါဖြင့် သစ္စာလင်းထိန် မြတ်မုနိန်တို့ကို
၎င်း၊ အဟံ-ခန္ဓာငါးဝ သမ္မာဘူ ခေါ်ပြုသမုတ် အကျွန်ုပ်သည်၊
သိရသာ-အမြတ်တင်ထား ဦးထိပ်ဖျားဖြင့်၊ နမာမိ-ရိုသေညွတ်
ကျိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

၂။ ဝါလုကာ ဂင်္ဂါ-ဂင်္ဂါမြစ်ထဲ ငွေသောင်သဲတို့သည်ကား။
အပ္ပကာ-ရေတွက်သိမ်းဆည်း နည်းလှပေကုန်၏၊ နိဗ္ဗုတာ-ဘုံဇာတ်
သိမ်း၍ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူကြကုန်ပြီးသော၊ ဇိနာ-ငါးဖြာမာန်ရှိန်
ရန်ကြိမ်ကြိမ်ကို ပယ်လှန်နှိမ်တဲ့ ဘုရားရှင်တို့သည်ကား၊ အနန္တာ-
ဤ၍ဤမျှ ဂဏန်းချကာ မရနိုင်ငြား များပြားလှကုန်၏၊ တေသံ-
ထိုင်ငါးသိန်းတသောင်း နှစ်ထောင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော ဘုရား
ရှင်တို့၏၊ ဓမ္မဉ္စ-မဂ်လေးဝ ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန် ပရိယတ္တိဟု
ဆိုအပ်သော ဆယ်တန်သော တရားတော်မြတ်ကို၎င်း၊ သံဃဉ္စ-
မဂ္ဂဌာန်၊ ဖလဌာန် ရှစ်တန်ထင်ပေ၍ အရိယာ သံဃာတော်မြတ်
အပေါင်းကို၎င်း၊ အဟံ- ဘုရားတပည့်တော်သည်၊ အာဒရေန-
အာဒရံ-ရိုသေစွာ၊ နမာမိ-လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

၃။ နမက္ကာရာနုဘာဝေန-ရှိခိုးပါရမြတ်ပုညကြောင့်၊ သဗ္ဗေ-
ဥပဒ္ဓဝေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော ဘေးအတန်တန် ရန်အဝဝတို့ကို၊
ဟိတုာ-မကျမရောက် ပယ်နှိမ် ဖျောက်၍၊ အနေကအန္တရာယာပိ၊
များစွာမကောင်း အန္တရာယ်အပေါင်းတို့သည်လည်း၊ အသေသ-
တော- အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ဝိနယန္တု-ကင်းစင် လွင့်
ပျောက်ကြပါစေကုန်သတည်း။

1880-2000

ကလေးချော့လိုကြတဲ့ မိခင်များလည်းအကျိုးရ၊ စာပေမြတ်နိုး
ကြတဲ့ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့လည်းအကျိုးရ၊ နှစ်မျိုးပြည့်စုံ
ငှတဲ့ပြင် ရုပ်နှင့်နာမ် နှစ်စုံယှက်သမျှ ဒုက္ခဆိုတဲ့ သံသာဘုံမှာ
ကျင်လည်ကာအစုံတုံကြလို့ ဘုရားဟောသုတ္တန်အလာကို ဟုတ်မှန်
စွာ တင်ဆောင်၍ မလွဲပြုပြီမို့ ရုပ်နှင့်နာမ်ထင်အောင်သာ ကဲ—
ရှုကြပေတော့-အင်္ဂုလိမာလ နောက်ဆက်တွဲဖက်ပြီး ရေးထုတ်လိုက်
ပါပြီ။

အင်္ဂုလိမာလဝတ္ထု

ရှစ်လုံးဖွဲ့ကဗျာ

ကောသလတိုင်း-သမိုင်းဌာနီ၊
ပြည်သာဝတ္ထိ-တည်ရှိလေသည်။
အဟိံသက-ခေါ်ကြငယ်မည်၊
ပုဏ္ဏေးမ-ဝမ်းမှ သန္ဓေတည်။

လွန်လေပြီးသော အခါက ကောသလတိုင်း သမိုင်းကျော်ဘိ
ပြည်သာဝတ္ထိ၌ ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး၏ ပုရောဟိတ်ဆရာ
ဖြစ်သော အန္တကပုဏ္ဏားသည်ရှိလေ၏။ ထိုဆရာပုဏ္ဏား၏မယားကား
မန္တာနီအမည်ရှိသော် ပုဏ္ဏေးမဖြစ်ချေသည်။ တနေ့သောအခါ ထို
ပုဏ္ဏေးမ၏ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေခ၍ ဆယ်လစေ့လေက ရုပ်အဆင်းအင်္ဂါ
နှင့်ပြည့်စုံသော သားယောက်ျားကို ညဉ့်အခါ၌ ဖွားမြောက်လေ၏။
ထိုသားဖွားသော ညဉ့်အခါ၌ အလုံးစုံသောပြည်သူတို့ သုံးဆောင်ရာ
လက်နက်ကရိယာတို့သည်၎င်း၊ မင်း၏ နန်းတော်ရှိ လက်နက် စား
သန်လျက်တို့သည်၎င်း အလှူပြောင်ပြောင် တောက်ပကုန်၏။

ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် သားဖွားသော ညဉ့်အခါ၌ပင် ထွက်၍
နက္ခတ်တို့ကို ကြည့်လတ်သော် စောရနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သည်ကို မြင်၍
“အင်း-ငါ့အိမ်၌ ယနေ့ည ဖွားသောသားသည် ခိုးသူကြီး ကေန္တ
ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု အတပ်သိရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိအား မင်း၏အန္တရာယ်မှ
လွတ်စိမ့်သောငှာ ကြိုတင်ကာကွယ်သောအားဖြင့် နံနက်မိုးသောက်
အလင်းရောက်လေက ကောသလဘုရင်မဟာ မင်းရာဇာ၏ စံရာ
ရှင်ပျော် ရွှေနန်းတော်သို့ သွားရောက်လေ၏။ နန်းတော်သို့ ရောက်
လတ်သောအခါ-

အရှင်မင်းမြတ်....ယနေ့ည ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်တော်မူရပါ၏
လော၊ ဆရာပုရောဟိတ်....ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ရပါ၏။ သို့ပါ

သော်လည်း နန်းတွင်းရှိ လက်နက် ဓား သန်လျက်တို့သည် အလုံ့ပြောင်ပြောင် တောက်ပလျက် ရှိကြပါကုန်၏။ အကြောင်း အရာ မည်သို့ဖြစ်နိုင်စရာရှိသည်ကို ဆရာမြင်ပါအံ့လော။

အရှင်မင်းမြတ်....စိုးရိမ်တော် မမူပါလင့်။ ယနေ့ည ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်၌ သားသူငယ်ကို ဖွားမြင်ပါ၏။ မင်း၏ အန္တရာယ်လည်း မဟုတ်။ တိုင်းပြည်၏ အန္တရာယ်လည်း မဟုတ်။ ထိုည၌ ဖွားသော သားသူငယ်၏ ခိုးသူကြီးဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဗ္ဗနိမိတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ နန်းတော်တွင်းရှိ လက်နက်ဓားသန်လျက်တို့သာလျှင် အလုံ့ပြောင် ပြောင် တောက်ပကုန်သည်မဟုတ်ပါ။ အလုံးစုံသော မြို့၌ရှိသော ဓားလက်နက်တို့သည်လည်း အလုံ့ပြောင်ပြောင် တောက်ပကြပါ ကုန်၏—ဟု လျှောက်ကြားလတ်သော်—ဆရာပုရောဟိတ်....ထိုသူငယ် သည် တယောက်တည်းသော ခိုးသားဖြစ်အံ့လော၊ ခြေရံသင်းပင်း မိုလ်ပါများစွာတို့နှင့် တိုင်းနိုင်ငံကို ပုန်ကန်နိုင်လောက်သော ခိုးသား ဖြစ်နိုင်အံ့လော ဟုမေးမြန်းလေ၏။

အရှင်မင်းမြတ်....တယောက်တည်းသော ခိုးသားဖြစ်လိမ့်လတ္တံ့ ၊ အရှင်မင်းမြတ်သည် နောင်သောအခါ အကျွန်ုပ်အား အပြစ်တော် မမူရအောင် ယခုကပင် ဤသူငယ်ကို အရှင်မင်းကြီးပယ်လုပ် တော်မူပါလော့ဟု လျှောက်ကြားလေ၏။ ထိုအခါ ဘုရင်မင်းမြတ် သည် ဆရာပုရောဟိတ်....တယောက်တည်းသော ခိုးသားဖြစ်ပါမူ ဂရုပြု၍ မှုစရာမလိုပါ။ စပါးတသိန်းထွက်သော လယ်၏အတွင်း၌ တန့်တည်းအဖျင်းသီးသကဲ့သို့သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာပုရောဟိတ်.... ထိုသူငယ်ကို ကောင်းမွန်စွာသာ ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက် ပြုစုပါ လော့—ဟု မိန့်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ဆရာပုရောဟိတ်သည် ကြည်ရှင်ဝမ်းမြောက်ဖြစ်ကာ သားဖြစ်သူအား ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်၍ အမည်နာမ ကင်ပွန်း တပ်မင်္ဂလာပြုလေ၏။ ဤသူငယ်သည် ငါတို့အမျိုးအနွယ်ကို မညှဉ်း ဆဲမနှိပ်စက် လတ္တံ့ဟူသော ပုဗ္ဗနိမိတ်ကိုယူ၍ “အဟိံ သကသတိုး သား”ဟူသောအမည်ကို မှည့်ခေါ်ကြလေကုန်၏။

ရှစ်လုံးဖွဲ့ကဗျာ

ကောသလတိုင်း-သမိုင်းဌာနီ၊
ပြည်သာဝတ္ထိ-တည်ရှိလေသည်။
အဟိံသက-ခေါ်ကြငယ်မည်၊
ပုဏ္ဏေးမ-ဝမ်းမှ သန္ဓေတည်။

တက္ကသိုလ်ပြည်တွင်-ပညာသင်

ချိန်တန်ရှယ်ရောက် လူလားမြောက်လေက ထိုအဟိံသကကို
တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးအထံသို့သွား၍ အန္ဓေဝါ
သိကတပည့်ရင်းအဖြစ်ဖြင့် ပညာသင်ရန် အပ်နှင်းကြလေကုန်၏။
ထိုအဟိံသကသတိုးသားသည် မိဘတို့စေခိုင်းသည့် အတိုင်းနာခံ၍
ဆရာထံတွင် ခိုဝင်လျက် ရှိရှိသေသေဆည်းကပ်ပြီး ပညာများကို
ဆည်းပူးရှာလေ၏။ ဆရာ၏အစီးအပွားကိုလည်း ရှက်ဆောင်လေ၏။
ဆရာနှစ်သက်သောစကားကိုသာဆိုလျက် ဆရာ၏ဝတ္တရားကျေပြန်
သူတယောက် ဖြစ်ပေတော့သည်။

ထိုအခါ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးသည် အဟိံသကအား ရင်
သွေးသားကဲ့သို့ သနားချစ်ခင်သည်ဖြစ်၍ အတတ်အမျိုးမျိုးတို့ကို
သူတပါးနှင့်မတူ လွန်ထူးချွန်အောင်ပင် သင်ကြားပြသလေသဖြင့်
ပညာအားဖြင့် သူတပါးထက်သာလွန် ထူးချွန်လေ၏။ အရေးအခွင့်
အားဖြင့်လည်း ရသူတယောက်ဖြစ်လေတော့၏။ ဆရာ၏မျက်နှာလှူ
အားထားယုံကြည်ရသော တပည့်ရင်းတယောက်ပင် ဖြစ်ပေတော့
သည်။

မကောင်းကြံငြား-ကျောင်းသားများ

ထိုအခါ ရှေးဦးစွာနေကြသော တပည့်ကျောင်းသားအပေါင်း
တို့သည် ဤသို့တိုင်ပင်ကြလေကုန်၏။ အဟိံသကရောက်သည့်နေ့ရက်
မှစ၍ ဆရာသည် ငါတို့အားသတိမရတော့ပေ။ ဤသူကိုဆရာနှင့်

ဝေးအောင် ငါတို့ဘယ်ပုံ ကြံဆောင်လျှင် ကောင်းပါအံ့နည်း။ ဉာဏ်ပညာထက်သောကြောင့် သူ့ကိုငါတို့က ပညာနည်းသောဒုပ္ပညာဟူ၍ဆိုခြင်းငှာလည်း မသင့်ပေအံ့၊ ဆရာ၏ဝတ္တရား၌ ကျေပြန်၍နေခြင်းကြောင့် ဝတ္တရားနှင့်မပြည့်စုံသူဟု ဆိုခြင်းငှာလည်း မသင့်ပေအံ့၊ အမျိုးမြတ်သူတယောက်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အမျိုးယုတ်ညံ့သူဟု ဆိုခြင်းငှာလည်း မသင့်ပေအံ့၊ ဤသူကိုဆရာ၏မယားနှင့် စပ်စွဲ၍ ပြောဆိုသမုတ်ကြလျှင်ဖြင့် ကောင်းပေ၏ဟု ဆုံးဖြတ်ကြပေကုန်၏၊ ထိုကဲ့သို့ဆုံးဖြတ်ကြပြီးလျှင် လူသုံးစုခွဲကြလေကုန်၏။

ပဌမကျောင်းသားတစုတို့သည် လူရှင်းသောအခါ ဆရာထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဆရာ...တခုသောစကားကို ဆရာ့အား ကျွန်တော်တို့ပြောကြားလို၍ ပြောခွင့်ပြုပါဟု ခွင့်တောင်းကြလေ၏၊ ထိုအခါ ငါ့တပည့်တို့ ပြောကြ လေလော့ဟု ခွင့်ပေးလေ၏၊ ကျွန်တော်တို့ပြောလိုတဲ့ကိစ္စကတော့ အခြားမဟုတ်ပါဆရာ၊ ဆရာချစ်သော အဟိံသကသည် ဆရာ၏မိန်းမနှင့် ချစ်ကျွမ်းဝင်၍ ဆရာကိုပင် ပြစ်မှားရန် ကြံရွယ်သူဟု ကျွန်ုပ်တို့ ထင်ပါသည်ဟု ပြောကြားကြလေ၏၊ ထိုအခါ ဒိသာပါမောက္ခဆရာသည် ဟယ်-သူယုတ်တို့...ငါ့သားကို ငါနှင့် ကွဲပြားအောင် အဘယ့်ကြောင့် ကုန်းတိုက်စကားကို ပြောကြားဘိသနည်းဟုပြောလိုက်လေတော့၏။

ထို့နောက်ဒုတိယအကြိမ် ကျောင်းသားတစုနှင့် တတိယအကြိမ် ကျောင်းသားတစုတို့ကလည်း ထိုနည်းတူစွာ အသီးသီးပြောကြားကြလေကုန်၏၊ ဤကဲ့သို့ပြောဖန်များသဖြင့် ဆရာသည် အဟိံသက၏ အမူအရာကိုကြည့်ရှုကာဆင်ခြင်လေ၏၊ အဟိံသကသည်ကား ဆရာသာလျှင် ချစ်ခင်သည် မဟုတ်ပေ၊ ဆရာ့မယား သမီးသားနှင့် တကွ အားလုံးပင် ချစ်ကျွမ်းဝင်လျက် ရှိလေ၏၊ ဆရာလည်း ရောပြွမ်းသောအမူအရာကိုမြင်လျှင် ဟုတ်လိမ့်နိုးထင်မှတ်၍ သတ်ချင်သောစိတ်ဖြစ်လေတော့၏၊ ငါသည် သူ့ကိုသတ်ပါအံ့၊ ဒိသာ

ပါမောက္ခဆရာကြီးသည် တပည့်ကိုသတ်သည်ဟု ကြား၍ မလျော်လှပေ။ တစုံတခုသောပရိယာယ်ဖြင့် သူ့ကို ငါ့ထံမှခွာသွား၍ သူတပါးတို့ သတ်လွယ်အောင် ပြုအံ့ဟုကြံလေ၏။

တနေ့သောအခါ အဟိံသကကိုခေါ်ပြီးလျှင် ချစ်သားအဟိံသက....သင်ကဲ့သို့ ဝတ္တရား၌ တတ်သိလိမ္မာသော တပည့်ကောင်းကို ရခဲလှ၏။ ထို့ကြောင့် သင့်အားထူးကဲပြီး ငါသိသမျှအတတ်တို့ကို သင်ဘို့ရာတာဝန်ရှိပေ၏။ သို့ရာတွင် ပူဇော်ဘွယ်အထူးဖြင့် ပူဇော်မှသာ ငါ့မှကုန်စင်အောင် သင်ထိုက်သည်ချစ်သား။ သင်ပူဇော်ပါလော့ဟုဆို၏။ ဆရာ....ပြောသာပြောပါလော့။ တပည့်ပူဇော်ပါအံ့ဟုဝန်ခံသဖြင့် ချစ်သား...ငါ့အား လက်ညှိုးတထောင်ဖြင့် ပူဇော်မှသာ သင်ကြားရပေတော့မည်ဟု ဆိုလေ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အဟိံသကလည်း ဆရာဘာမှမစိုးရိမ်လင့်၊လျှင်စွာပင်ပြည့်စုံစေအံ့ဟုဆို၍ဆရာကိုရှိခိုးပြီးလျှင် သန်လျက်-ဓား-လှံ-လေးမြှား-မီးပေါက်ဟူသော လက်နက်ငါးမျိုးကို ကိုင်စွဲလျက် မြို့မှပဲထွက်ခွာပြီးလျှင် ဇာလိယအမည်ရှိသော တောအုပ်၌ ခိုလှုံ၍နေလေ၏။

တောအုပ်အနီးအပါး ခရီးသွားလာကြသော ယောက်ျား၊ မိန်းမမြင်မြင်သမျှ ဖမ်းသတ်ကာ လက်ညှိုး နှစ်ချောင်းကို ဖြတ်၍ ယူဆောင်လေ၏။ အလွန်ပညာရှိသော လူတယောက်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ပါဏာတိပါတကံတွေ ပြုလေ့ ရှိသောကြောင့် စိတ်တွေ ပြန့်လွင့်ခြင်းဖြစ်သွားရှာ၍ ရသမျှလက်ချောင်းတို့ကို ရေတွက်ခြင်း မပြုဘဲ သစ်ခက်သစ်ခွအကြား၌ထားသဖြင့် ကျေးငှက်တို့စားကြ၍ ထားတိုင်းထားတိုင်း ပျောက်ဆုံးခြင်းဖြစ်လတ်သော် ဤသို့ထားသဖြင့် မသင့်တော့ပေ။ ရသမျှလက်ညှိုးတို့ကို ကြိုးဖြင့်သီရုံးပြီး ပန်းကုံးကဲ့သို့ လည်တွင်ဆွဲထားမှ ငါ့အား ပြည့်စုံတော့မည်ဟု ကြံစည်လျက် တဖန်သတ်၍ရသမျှလက်ချောင်းတို့ကို ကောင်းစွာ သိ၍ လည်ပင်းတွင် ချိတ်ဆွဲ၍ ထားလေတော့၏။

ထိုအခါမှစ၍ အင်္ဂုလိမာလဟူသော နာမည်ကို လူတို့ခေါ်ဆိုကြလေသည်။ (အင်္ဂုလိ-လက်ညှိုး၊ မာလ-ပန်းကုံးဖြစ်သည်) ထိုတောအုပ်သို့ဟင်းရှက်ခူး၊ ထင်းခုတ် သွားဝံ့သူမရှိဖြစ်ကာ အလုံးစုံသောတောအုပ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းသို့ ရောက်ရှိလေ၏။ အင်္ဂုလိမာလသည်လည်း ခရီးသွားလာသူများ မရှိလေလျှင် ညဉ့်အခါ၌ ရွာတွင်းသို့ဝင်ပြီး အိမ်တွင် ပိတ်ထားသော ဆူးတံခါးများကို ခုန်လွှားဖျက်ဖောက်၍ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ မိသမ္ပသတ်ကာ လက်ညှိုးနှစ်ခုကို ယူဆောင်ပြီး တောအုပ်သို့သာ ပြေးဝင်ခဲ့လှလေ၏။

သုံးယူဇနာရှိသောခရီးကိုလည်း စာဟုန်တည်း ပြေးစွမ်းနိုင်ခြင်းရှိ၏။ မည်သူမျှ ဖမ်းဆီးခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ လူကိုမြင်လျှင် သားကောင်ကိုလိုက်သောကျားကဲ့သို့ ခုန်ပျံ၍ ဦးခေါင်းကိုဖြတ်ကာ လက်ညှိုးနှစ်ချောင်းကို ယူလေ့ရှိ၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် နေ၌၎င်း၊ ည၌၌၎င်း ဆိုးရွားသောင်းကျန်းလှပါသဖြင့် ကျေးလက်ရွာငယ် နိဂုံးများ ပျက်စီးသဖြင့် ရွာကြီးသို့စုရုံးပြီး စားသောက် နေထိုင်ကြလေကုန်၏။ ထို့အတူ ရွာကြီး၌ ဝင်ရောက်ဆိုးသွမ်း သောင်းကျန်းပါသဖြင့် သာဝတ္ထိမြို့တော်၏ အနီး၌ ဆူးတပ်လုံခြုံစွာ ကာရံ၍ နေထိုင်ကြလေကုန်၏။ ထိုသို့နေထိုင်ကြပြီးလျှင် မင်းကြီးအထံသို့ကပ်၍-

“အရှင်မင်းမြတ်....အင်္ဂုလိမာလမည်သော ခိုးသားသည် မြင်မြင်သမျှသော ယောကျ်ား၊ မိန်းမတို့ကို သတ်ဖြတ် နေပါ၍ အရပ်ရပ်၌ ကျေးရွာများ ပျက်စီးကုန်ကြပါပြီ။ ဤခိုးသူကို ဖမ်းယူ ဖယ်ရှားတော်မူပါ”-

ဟု လျှောက်တင်ကြ လေကုန်၏။ ကောသလမင်းကြီးသည်လည်း သတင်းကြားရသည်နှင့်ပင် အလွန် ထိတ်လန့်သဖြင့် မဖမ်းဝံ့ငြားသော်လည်း ပြည်သူပြည်သားတို့ စိတ်အေးစိမ်သောငှာ သင်တို့ မစိုးရိမ်ကြလင့်၊ ငါသည် နက်ဖန် နံနက်တွင် မြင်းစီးသူရဲငါးရာတို့နှင့် အင်္ဂုလိမာလကို ဖမ်းယူအံ့ဟု ဆိုလေ၏။

သတင်းစကား-ဖခင်ကြား

အင်္ဂုလိမာလအား ဖမ်းမည့်သတင်းစကားကို ဖခင်ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏား ကြားလေက အိမ်သို့ပြန်လာ၍ မန္တာနီပုဏ္ဏားမအား ဤသို့ ပြောကြားလေ၏။ ရှင်မ...ယခု လူတို့ကိုသတ်၍ လက်ညှိုးကိုပြတ် သော ခိုးသူအင်္ဂုလိမာလသည်ကား အခြားသူဟုတ်ပေ။ ရှင်မ၏ သားဖြစ်၏။ ထိုခိုးသူကိုနက်ဖန်ငါတို့ဘုရင်မင်းမြတ်သည် မြင်းစီးသူရဲ ငါးရာတို့နှင့် သွား၍ဖမ်းလိမ့်မည်ဟု ပြောကြားလေ၏။ ထိုစကား ကို ပုဏ္ဏားမကြားလေက အမောင်...ရှင်သားကို သွား၍ခေါ်ချေ ပါဟု ပြောလေ၏။ ထိုအခါ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားက ငါမသွားဝံ့ ဟုဆိုလေသော် ရှင်မသွားဝံ့ပါက ကျွန်မကိုယ်တိုင် သွား၍ခေါ် အံ့ဟု ပြောလေလျှင် ရှင်မ....

- (၁) လူမိုက်တို့အား၎င်း၊ ခိုးသူအား၎င်း၊ ငါ့သား ငါ့တူ တော်သည်ဟူ၍ အကျွမ်းမဝင်ရာ။
- (၂) မင်းညီမင်းသားတို့ကိုလည်း ငါ့အားချစ်ခင်သည် ဟူ၍ အကျွမ်းမဝင်ရာ။
- (၃) မိန်းမတို့ကိုမူလည်း ငါ့အလိုသို့လိုက်လှသည်ဟူ၍ ချစ် ကျွမ်းမဝင်ရာ။

ဟု ရှေးပညာရှိတို့ဆိုကြကုန်၏။ ရှင်မ၏သားယုတ်သည် ကြမ်း တမ်းခက်ထန်သော သဘောရှိ၏။ သည့်အတွက် ငါမသွားဝံ့ဟု ပြောဆိုလေ၏။ “မိခင်တို့မည်သည် တောင်းဆိုပလုံးဆိုသော ပစ် နိုင်၏။ သားဆို၊ သမီးဆိုမာစံနိုင်ကြ” ဆိုသော စကားကဲ့သို့ သားသမီးတို့အပေါ်၌ အလွန်ပင်ချစ်ခင်ရှာသဖြင့် သတ်လိုသော် လည်း သတ်ပါစေ။ သား၏ ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း- သေခြင်းကိုတော့ မမြင်လိုပါဟုဆိုလျက် နံနက်လင်းသောအခါ ထမင်း ဟင်းများ ချက်ပြုတ် စားသောက်ပြီး သားအတွက် စားဘို့ရာ တြိုက်တတ် သော အစာရေစာများဖြင့် ထမင်းထုပ် ထုပ်ယူ၍ သားရှိရာ ဇာလီယမြိုင်တောသို့ မိခင် ပုဏ္ဏားမလိုက်သွားရှာလေ၏။

အင်္ဂုလိမာလသည်လည်း အစားဆင်းရဲ-အနေဆင်းရဲ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ လူတွေသတ်ပုတ်ခြင်းများသဖြင့်၎င်း၊ ပါဏာတိပါတကံတွေ အားကြီးခြင်းကြောင့်၎င်း စိတ်များ ပြန့်လွင့်ခြင်းဖြစ်ကာ ဤနေ့ ရှေးဦးစွာမြင်သူကိုသတ်လျက်ဆရာအားပူဇော်ပြီး ကြီးမြတ်သော အတတ်တို့ကို သင်ယူ၍ မိခင်ဘဝင်တို့ နေရာဇာတိ ပြည်သာဝတ္ထိသို့ ပြန်တော့အံ့ဟု စိတ်ကိုဆုံးဖြတ်ချက်ချကာ ရှေးဦးစွာ မြင်သူကိုသတ်ရန် တခုသောတောအုပ်ဝမှ စောင့်လင့်၍နေလေ၏။

မိခင်ဖြစ်သော မန္တာနီ ပုဏ္ဏားမသည်လည်း တော၏အနီးသို့ ရောက်သောအခါ “ချစ်သား အဟိံသက....ခုအမြန်ပြန်ပြီး လိုက်ခဲ့ပါလော့၊ ဟောဒီမှာ သားကြိုက်တတ်တဲ့ အစာတွေပါတဲ့ ထမင်းထုပ်-မေမေ သားအတွက်ထုပ်လာခဲ့တယ်-သားကြီး” ဟု ငိုကြွေးပြောဆိုကာ ထမင်းထုပ်ကို လက်တဖက်ကမြှောက်၊ တဖက်က ဆာရီကို ရင်မှာနာနာသိုင်းတဲ့ပြီး ငယ်စဉ်က နို့ချိုတိုက်ကျွေးရင်း သီဆိုချော့မော့သိပ်ခဲ့တဲ့ သီချင်းသံပေးလျှင်ဖြင့် မိခင်၏ အသံကျက်မိပြီး သား သတိများ ပြန်လည်ပြီးရရှိကာ စိတ်လည်ပါစေတော့ဟု နှလုံးသွင်းကာ ပုဏ္ဏားတို့ဘာသာအားဖြင့် တေးသီချင်းကို သီဆိုလိုက်-ငိုကြွေးလိုက်နဲ့ မိခင်ပုဏ္ဏားမကြီး ပူဗျာဆိုက်ကာ သားကို မြင်ချင်လို့ တောထဲတွင် အပြေးအလွှားလိုက်လံရှာဖွေ၍နေလေ၏။

ပုဏ္ဏားမကြီးသားရှာစဉ် သီဆိုသောဂါထာ

နာဒေ ထာ-ဘရာတိုးတိုးဇံ၊
အနံထူလာနီ ဇာဇံ။
အနံထူလာနီ-ဇာဇံ၊
ဣစ္စာရိုး-ပံ သရဇံသံ။
ကာမံ အပရိပက္ခိယံ။ ။

ဘဇံကြ-မီး နိုးတုမ်းတချေ၊
ဂျီဗိတံသဲရဲ ဗျိ နပ်စဉ်။

မာယံတော်ယွန်-နာရီနံ၊
 ဓူတိုးနိုး-တိက္ခဓာရနိုး။
 ဘဇိကြဲ-မဲ နိုးတုမ်းတပ်ချယ်၊
 ဂျီဗိတံသဲရဲ-ဗျို နပ်ကသဉ်။
 မာယံတော်ယွန်-နာရီနံ၊
 ဓူတိုးနိုး-တိက္ခဓာရနိုး။

အင်္ဂုလိမာလသည်လည်း အဝေးမှပြေးလာခဲ့သူကို လှမ်းမျှော်ကြည့်တဲ့ပြီး “ငါ့မိခင်များဖြစ်ရောသလား၊ အသံကလည်းမိခင်နှင့်တူ၏၊ ဪ-ငါ့မိခင်ဟာ အလွန်တရာပင် ကံဆိုးလှပါကလား၊ ဒီနေ့ဟာဖြင့် ရှေးဦးစွာမြင်သူကိုသတ်ဖို့ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးသားပါကလား” ဟု မျက်နှာမကြည်မသာ မှိုင်တွေ့တွေ့စိတ်တွေ ပြန့်လွင့်ပြီး သတိမရတချက် ရတချက်နှင့်သန်လျက်ကိုကိုင်ကာ တောစပ်တခုမှ ပြေးလာတဲ့သူကို စောင့်လင့်၍နေလေတော့၏။

ရှစ်လုံးဖွဲ့ကဗျာ

အင်္ဂုလိဟု — ခေါ်ပြုအမည်၊
 လက်တွေ့ကိုဖြတ် — လူသတ်နေသည်။
 မိခင်ဖြတ်လို့ — သတ်ဘို့ကြံစည်၊
 ကယ်သူဝေး — သေဘေး ထိုက်တော့မည်။

တောသို့ဖြတ်ဘုရားကြီး လိုက်သွားခြင်း

သုံးဆယ့်ဝဋ်ဘုံ ကရွတ်မြဲတွင် ငုပ်တုံပေါ်ချည် တစ်လည်လည်နှင့် အတည်မကျ ဘေးဒုက္ခမှ မအေးပါလှ ကြုံကြီးကြုံကြ ကြုံနေရတဲ့ ဝေနေယျများစွာ ဗြဟ္မာနတ်လူ သုံးတိုက်သူ ဗိုလ်လူအများ ကျွတ်ထိုက်ငြားက ဝေနေယျအား ချန်မထားဘဲ၊ သနားကရ မြော်ထောက်ရှုသည် သုံးလူပရမေ မြတ်စိန္တေသည် ဇေတဝန်ဝိဟာ

ကျောင်းတော်သာမှ သတ္တဝါခပင်း ဗိုလ်တသင်းတို့ မှီတင်းနေကြ သုံးလောကသို့ ကရုဏာမြော်တင်း ရွှေဉာဏ်တော်ဖြန့်ကျင်း၍ နံနက် လင်းစ မိုးသောက်ထတွင် ရှုဆင်ခြင်လတ်သော်—

“အင်္ဂုလိမာလခိုးသားသည် လေးပါဒရှိသော ဂါထာ ကို ငါဘုရားသွား၍ ဟောကြားပါက သစ္စာလေးဝ အမှန် ရ၍ ကေန္တဒုက္ခမှ လွတ်ဘို့ရာ အကြောင်း ဥပနိဿယ အထောက်အပံ့ရှိခဲ့ဘူးသူ ဖြစ်ချေသည်။”

ငါဘုရားမှ ကြွသွား၍မကယ်ပါလျှင် ဤဒုက္ခသယ် တယောက်ဟာဖြင့် မိခင်သတ်မိ၍ အာနန္တရိယကံကြီးထိုက် ကံာ အပါယ်ငရဲဒုက္ခမှာ နစ်မွန်းရရှာလေတော့မည်” -

ဟု ကရုဏာရွှေထားရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ စိတ်တော်မူထားလျက် ထောအထပ်ထပ် တောင်အထပ်ထပ် အင်္ဂုလိမာလရှိရာတောအရပ်သို့ ကြွသွားတော်မူ၍ အပါးသို့ရောက်လတ်သော် သားအမိနှစ်ယောက် ကြား ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ရပ်တန့်တော် မူလေ၏။ ထိုအခါ အင်္ဂုလိမာလလည်းဤရဟန်းကိုပင် သတ်တော့အံ့ဟုခင်းကိုကိုင်လျက် လိုက်သောအခါ ဘုရားသခင်၏တန်ခိုးတော်အဟုန်ဖြင့် ချေ၍ လှိုင်း တံပိုးများ ထသကဲ့သို့ ပထဝီမြေကြီးသည် မောက်တုံနိမ့်တုံ ခလုံ ခလုထ၍အင်္ဂုလိမာလလည်းခြေမှလှမ်းနိုင်ခြင်းအားအစွမ်း မရှိတော့ ချေ။ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် မြေညီရာမှသပ္ပာယ်စွာကြွတော်မူ၏။

အင်္ဂုလိမာလလည်း မြေညီရာအရပ်သို့ ရောက်လေက အလည် ဗဟိုမှကြွတော်မူပြန်၏။ ယင်းသို့ မြေညီရာအစပ်သို့ ရောက်လေက ကြုံဝါးသံပ၍ ငါမျှသောသူကို အဘယ်သူပြေးစွမ်း နိုင်အံ့နည်းဟု အာဘောင်အာရင်းသန်သန် ဟစ်ကြွေးလျက် တဟုန်တည်းပြေး ၍လိုက်သော်လည်း မြတ်ဘုရားသခင်သည်ညင်ညင်သာသာကြွလှမ်း တော်မူ၍ အပါးသို့ မကပ်နိုင်အောင် ချောင်းငယ် မြောင်းငယ် အသွယ်သွယ်ကာစီးလျက် သုံးယူဇနာခရီးတိုင်အောင် ခေါ်ဆောင်

၍သွားတော်မူ၏။ ခရီးရှည်လျားစွာ အားကုန်လိုက်လေက အင်္ဂုလိ
မာလလည်း ပင်ပန်းနွမ်းနယ်၍ မလှမ်းနိုင်ဖြစ်ကာ ခံတွင်းမှတံတေး
များ ခြောက်ခန်းလျက် ချွေးပေါက်ချွေးသီး ဖြိုင်ဖြိုင်ယိုစီး၍
ကျလာတော့၏။

ထိုအခါ အင်္ဂုလိမာလခိုးသားသည် ဤသို့ကြံတွေး၏။ ရှေးအခါက
ငါတဟုန်တည်းပြေးလိုက်ပါက သား သမင်ဒရယ်တို့တောင်မှ ပြေး
နိုင်စွမ်းမရှိ၊ ယခုမူကား ပြေးပြေးသာသာလေးသွားတဲ့ ဤရဟန်း
ကို ငါလိုက်၍ မမှီနိုင်ခြင်းသည်ကား မကြုံစဘူး အံ့ဘွယ်ထူးဘိ၏
ဟုကြံလျက် အဟန်ငယ်ရင်၍ “အို- ရဟန်း... သင်ရပ်စမ်းပါဦး” ဟု
ဆိုလိုက်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ငါကား ရပ်သူ
တယောက်ဖြစ်၏။ သင်သာလျှင် မရပ်သောသူတယောက်ဖြစ်၏” ဟု
ဆိုလေက “ဟဲ့- ရဟန်း... သွားနေပါလျက် ရပ်နေသူဟု ဆို၏။
အကျွန်ုပ် ရပ်နေသူကို အဘယ်ကြောင့် မရပ်သောသူဟု ဆိုလေ
သနည်း၊ မုသာဝါဒသည် ရဟန်းတို့ သုံးကောင်းသလော” ဟု
မေးလေက မြတ်စွာဘုရားသည်-

“ငါ့ရှင်အင်္ဂုလိမာလ.... ငါ့ရှင်အင်္ဂုလိမာလ” ငါသည်
သံသရာ၌ ကင်းရာချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်လမ်းဝမှသာတည်ရှိသဖြင့်
ရပ်သောသူမည်၏။ သင်ကား သတ္တဝါတို့ကို မသနား
မညှာတာဘဲ မကောင်း ပြုကာ သတ်ဖြတ် ဆိုးဝါးလျက်
လမ်းမှားနေခြင်းကြောင့် လေးအပါယ်ဇလုတ်ဝဲမှာ တမြုပ်
ထဲနစ်မြုပ်ပြီး ကျင်လည်ခံစား မရပ်မနား တွေ့ကြုံ ပြေး
သွားရမည့်သူမို့ ငါကားရပ်၏-သင်မရပ်ဟုဆိုသည်”-

ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုစကားကိုကြားလေက အင်္ဂုလိမာလကား
စဉ်းစားလေ၏။ “ငါသည် အသက်ရှိသမျှကာလပတ်လုံး အနှစ်
သာရရှိသောစကားကို သည်တခါသာ ကြားရဘူး၏။ ဤကဲ့သို့
စကားကို ဆိုတတ်သောသူကား သာမည မဟုတ်တန်ကောင်းပေ။

ကေန္တိ သုဒ္ဓေါမနမင်းကြီး၏ တောင်ညာဒေဝီ သီရိမဟာ မာယာ ဒေဝီမိဖုရား၏ ရွှေရင်တော်နှစ် သားချစ်မြက်ဘော် ရဟန်းမြတ် ဖြစ်တဲ့ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရမင်းသားဟာ သုံးလူထွတ်ထား ဘုရားဖြစ် သည်လို့ဆိုသည်။ ကေန္တ ဤကိုယ်တော်သာဖြစ်လိမ့်မည်။

ငါ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေပြုကာ အမြင်မှား၊ အကျင့်မှား၊ အစဉ်မှားသမျှအရှင်ဘဂဝါဘုရားကအပါယ်ဒုဂ္ဂတိလားမှားစိုးရိမ်ပြီး သနားရှာတော်မူလှလို့ တောအထပ်ထပ် တောင်အထပ်ထပ် ငါနေရာအရပ်သို့ အပင်ပန်းခံကာ ကြွလာတော်မူရှာလေသည်တကား ဟု သတိသံဝေရ၍ “တပည့်တော်၏အမှား ရှိသမျှအလီလီတို့ကို အခွလီဂါရဝဖြင့် ဤနေရာကပင်တပည့်တော်ဝန်ချပါ၏ ဘုရား” ဟု လျှောက်ကြား၍ လက်နက်ငါးမျိုးတို့ကို၎င်း၊ လည်၌ဆွဲထားသော လက်ညှိုးပန်းကုံးတို့ကို၎င်း ရေအိုင်သို့ ပစ်ချလိုက်တော့၏။ ဘုရားသခင်လည်း အင်္ဂုလိမာလအား သင့်လျော်သောတရားတို့ကို ဟောကြားပြီးလျှင်—

ပါဠိ

“ဟေ ဘိက္ခု စရ ဗြဟ္မစရိယံ၊ သမ္မာဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ” ဟု သုံးကြိမ် ခေါ်တော်မူသဖြင့် လူဝတ် လူစားကွယ်၍ သပိတ်သင်္ကန်း ပရိက္ခရာနှင့်တကွ ခိပ္ပါဘိညရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေတော့၏။

- * အင်္ဂုလိအား—သနားမြော်ရည်၊
သားမိကြားသို့—ဘုရားရပ်တည်။
ဘုရားကိုဖြတ်—သတ်ဖို့ကြံစည်၊
လိုက်သော်လဲ—မှီဘဲနိုင်တော့ပြီ။
- * ဖြိုင်ဖြိုင်ချွေးကျ—တွေးဆကြံစည်၊
ငါ့သနားလို့—ဘုရားလာသည်။
မှားရှိသမျှ—ဝန်ချအလီလီ၊
အင်္ဂုလိ—မုန့် အောင်ရာပြီ။ ။

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် အင်္ဂုလိမာလအား မိခင်ကိုသတ်ခြင်း အန္တရာယ်မှလွတ်စေ၍ ပင်ပန်း နွမ်းနယ်အောင် သုံးယူစနာ တိုင် အောင် ခေါ်ဆောင်တော်မူသွားလေသဖြင့် မိခင် ပုဏ္ဏားမသည် လည်း ထိုတောအုပ်မှပင် သားနှင့်မျက်ခြေပြတ်ကာ ငိုယိုမြည်တမ်း လျက် ပြန်သွားရှာချေဘော၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အင်္ဂုလိမာလ အား ရဟန်းအဖြစ်သို့ ချီးမြှင့်တော်မူ၍ ပရိက္ခရာတို့ကို ဆောင် လွယ်တော်မူစေပြီး ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ကြွမြန်းတော်မူလေ ၏။

ကောသလမင်းကြီး အင်္ဂုလိမာလဖမ်းရန်
တိုင်းပြည်မှထွက်တော်မူခြင်း

ပသေနဒီကောသလမင်းကြီးသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့နှင့် တကွ ခိုးသူကိုဖမ်းယူခြင်းငှာ မြို့မှ ထွက်တော်မူလျက် ဘုရားသခင်ရှိရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရှေးဦးစွာ ဝင်ရောက်ဖူးမျှော်ရန်အလို့ ငှာ ခေတ္တဝင်လျက် ဘုရားသခင်၏ရှေ့တော်တွင် ရိုသေစွာဖူးမျှော် စဉ် ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်က “ဒကာတော်မင်းကြီး....စစ်သည် ဗိုလ်ပါတို့နှင့် မည်သည့်အရပ်သို့ သွားအံ့နည်း” ဟု မေးတော် မူသဖြင့် “ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား....ခိုးသူအင်္ဂုလိ မာလအား ဖမ်းရန်အတွက် ထွက်ခဲ့ရပါသည်ဘုရား” ဟု လျှောက် ကြားသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသခင်က “ဒကာတော်မင်းကြီး.... အင်္ဂုလိမာလသည်မကောင်းမှုသူ အသက်တို့ကိုသတ်ခြင်းမှကြဉ်ရှောင် ၍ သူတော်စင် သူတော်ကောင်းတို့ မွေ့လျော်တဲ့ အကျင့်ဖြင့် နေတာကိုတွေ့လျှင် အင်္ဂုလိမာလကို အဘယ်သို့ ပြုမည်နည်း” ဟု မေးတော်မူ၏။

“ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူတဲ့မြတ်စွာဘုရား....ဆိုးသွမ်းသောင်း ကျန်းပြီး မကောင်းမှုပြုကျင့်ကာ ယုတ်မာနေသောသူဟာ ယဉ် ကျေးသိမ်မွေ့ သူတော်စင်အလေ့ဖြင့် နေတာကိုတွေ့ရပါက အတိုင်း ထက်အလွန် ဝမ်းသာလှပါ၏ ဘုရား၊ တပည့်တော်ဟာ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်းစသော လေးပါးသော ပစ္စည်းဒါယကာခံရန် အသင့်ပါ။

ဘုရား၊ သို့ပါသော်လည်း ဤကဲ့သို့သောပုဂ္ဂိုလ်ဟာဖြင့် အဘယ်မှာ သူတော်စင် ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း” ဟု လျှောက်တား နေခိုက်တွင် မြတ်စွာဘုရား၏အနီး၌ အင်္ဂုလိမာလလာရောက်ပြီး ရိုသေစွာ ထိုင် နေလေ၏။

ထိုအခါ “ဒကာတော်မင်းကြီး...ထိုသူဟာဖြင့်အင်္ဂုလိမာလဘဲ” ဟု မိန့်တော်မူလေက ကောသလမင်းကြီးသည် ထိက်လန့်ခြင်းဖြစ်သွား တော်မူ၏။ နောက်လိုက်ဗိုလ်ပါစစ်သည်တို့သည်လည်း ရွံ့ကြောက် ကာ ဖရိုဖရဲရှိကြလေတော့၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အကြောင်း အရာကို မြင်တော်မူသဖြင့် “ဒကာတော်မင်းကြီး...အရိယာနွယ်ဝင် သူတော်စင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သင်မင်းကြီးဘာမှစိုးရိမ်တော်မမူပါလင့်” ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် စိုးရိမ်မှုကင်းပျောက်ကာ အပါးသို့ ကပ်ရောက် ပြီးလျှင် “အင်္ဂုလိမာလဟူသည် အရှင်ဘုရားပင်လော” ဟု မေး လျှောက် သောအခါ “ဒကာတော်မင်းကြီး...ဟုတ်ပါ၏။ “အရှင် ဘုရား၏မိခင်သည် အဘယ်အနွယ်ဖြစ်ပါသနည်း”၊ “ဒကာတော် မင်းကြီး...ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်ကား ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၊ မိခင်ကားမန္တာနီ ပုဏ္ဏားမဖြစ်ပါ၏” ဟု အမိန့်ရှိလေ၏။

ထိုအခါ ကောသလမင်းကြီးသည် “သာသနာတော်မြတ်၌ မွေ့လျော်ပါက တပည့်တော်—ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေးလေး ပါးသောပစ္စည်းတို့ကို လိုရာကိုလှူဒါန်း ခွင့်ပြုပါဘုရား” ဟုလျှောက် ထားလေက “ဒကာတော်မင်းကြီး ရှိစေတော့၊ အားလုံးပြည့်စုံ လောက်ငပါ၏” ဟုမိန့်တော်မူလေ၏။

ထို့နောက် မင်းကြီးလည်း မြတ်စွာဘုရားထံတော်သို့ ချဉ်းကပ် ပြီးလျှင် “ဘုန်းတော်ကြီး မြတ်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရား...အံ့ဘွယ် အထူးထူးရှိလှပါ၏ဘုရား၊ ဒဏ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ လက်နက်ဖြင့်သော်၎င်း ဆုံးမခြင်းမည်သည် ယဉ်ကျေးနိုင်ဘွယ်မရှိ၊ အသက်၏ကုန်ဆုံးခြင်း သာ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ အရှင်ဘုရားသည် မယဉ်ကျေးသော သတ္တဝါ မငြိမ်းအေးသေးသော အပူဒုက္ခအပေါင်းတို့ကို ကောင်းကောင်းကြီး အေးငြိမ်းသုခ ရကြီးရအောင်ဆုံးမကယ်တင်တော်မူနိုင်ပါ၏ဘုရား”

ဟုလျှောက်ထားပြီးလျှင် “တပည့်တော်တို့သည် ပြုဘွယ်ကိစ္စများ ပြားလှပါ၍ ပြန်ခွင့်ပြုပါလော့” ဟုရှိသေစွာရှိခိုး၍ ပြန်သွားလေ တော့၏။

မှတ်ချက်။ ။ (ဗဟုသုတအလို့ငှာဘင်္ဂလီကျမ်းမှ) ဘုရားရှင်သည် သတ္တဝါတို့၏ အသက်သခင် အနန္တဂုဏ်အင် ကျေးဇူးရှင် အားထားရာ ဖြစ်ကြောင်းကို ပုဏ္ဏားတို့၏ဘာသာဖြင့် ရွတ်ဆိုသောဂါထာ-

ဆီရိဂုရု-ကော်ရုဏာဆိန္ဒု၊ ဩဝရံမေ...
စောရောနော... ဗန္ဓု-လူကော်နာထော...
လူကျောရော... ဇိဗ္ဗန်နော...။

ဆီရိဂုရု - လူသုံးဦးတို့ ကျောက်ထီးတန္တု၊ အလေးပြုကြရပါတဲ့ ဂေါတမနိ-ဂေါတမသခင် ဘုရားရှင်၏၊ ကော်ရုဏာ- အမိမာန်မူ သားရန်သူကို ဖေးယူကယ်မ ကရုဏာပေတ္တာမျှနိုင်သည့် သမာ ပတ္တိရွှေဉာဏ်တော်သည်၊ ဆိန္ဒု-မဟာသမုဒ္ဒရာ သံသာပံသု မြေ အထူနှင့် မေရုဗဟို တောင်မြင့်မိုရ်မက ကျေးဇူးဂုဏ်အနန္တပေမို့ ဩဝရံအလွန်ပင် ကြီးမြတ်လှပါပေ၏၊ စောရောနော-ရုပ်နာမ်ပိုင် ခြား ပရမတ်တရားတို့ဖြင့်၊ ဩဝရံမေ-သံသရာဝဲ ဩသထေမှ လွတ်လွဲလိုကြောင်း သူတော်ကောင်းတို့၏၊ ဗန္ဓု-အားကိုးရာအမှန် အစစ်ပေမို့ မိတ်ဆွေကောင်းမိတ်ဆွေစစ် အမှန်ပင်ဖြစ်ပါပေ၏။ လူကော်နာထော... သုံးဘုံလောက မြှော်တောင့်တကြပါတဲ့ အို- လောကနာထသခင်ဘုရား... လူကျောရော... ပြောပြမပြီးလောကကြီး ၏၊ လူကျောရော-သတ္တဝါဖိုမ ခိုမှီနေကြတဲ့ ပြောပြမပြီး လောက ကြီး၏၊ ဇိဗ္ဗန်နော-ဒုက္ခရန်ဘေး တန်တန်အေးစေဘို့ကြံတော့ကယ်ယူ ကော်မူနိုင်တဲ့ တဆူပရမေသခင် အရှင်မြတ်ကြီးပါပေတည်း။

အင်္ဂုလိမာလ-ဆွမ်းခံကြွတော်မူခြင်း

အင်္ဂုလိမာလ သည်လည်း နံနက် လင်းဘောအခါ သပိတ်၊ သင်္ကန်းကိုဆောင်လွယ်၍ ဆွမ်းခံကြွတော်မူ၏၊ ကိုအခါ အင်္ဂုလိ

မာလကို မြင်သောသူတို့သည်၎င်း၊ အင်္ဂုလိမာလဟူသော အမည်ကို ကြားကုန်သော သူတို့သည်၎င်း အမြင်အတွေ့မခံကြဘဲ ပြေးတဲသူ ကပြေး၊ တံခါးတွေလုံအောင် ပိတ်တဲသူကပိတ်ကြ ဖြစ်လေသဖြင့် ဆွမ်းအတွက်အခက်ကြုံတွေ့ရရှာလေ၏။ တနေ့သောအခါ သာဝတ္ထိ မြို့တွင်းသို့ ဝင်၍ ဆွမ်းခံ ကြံပြန်၏။ မြို့တွင်း ကျပြန်တော့လည်း အင်္ဂုလိမာလကို အမြင်အတွေ့မခံဝံ့ကြဘဲ ပြေးသူပြေး—တံခါးကို ပိတ်သူကပိတ်ကြ ဖြစ်ပြန်လေသဖြင့်တဇွန်းတယောက်မမျှ ဆွမ်းမရ ရှိရှာချေ။ ရှေ့တော်တော်လေးလှည့်လည်ကြသွားသောအခါ မီးမဖွား နိုင်၍ မေ့မျောပြီး ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ အမျိုးသမီးကို မြင်သဖြင့် “ဪ—ဤသတ္တဝါကား အလွန်တရာ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း ရှိရှာ လေစွတကား” ဟု ကံရုဏာဖြစ်ရှာလေ၏။

ညချမ်းသောအခါ မြတ်စွာဘုရားထံချဉ်းကပ်၍ “ဘုန်းတော် ကြီးမြတ်တော်မူတဲ့မြတ်စွာဘုရား....နံနက်အခါက တပည့်တော်သည် မြို့တွင်းသို့ဆွမ်းခံစဉ် မီးမဖွားနိုင်၍ ဒုက္ခကြုံတွေ့နေရတဲ့ သူငယ်မ တယောက်ကိုမြင်သဖြင့် အလွန်တရာပင်ပန်းဆင်းရဲလေစွတကားဟု ဆင်ခြင်မိပါသည်ဘုရား” ဟုလျှောက်ကြားလေက “ချစ်သားသင် သည် ထိုမိန်းမရှိရာအရပ်သို့ သွားရောက်ပြီး ဤကဲ့သို့ ရှုတ်ဆိုပြော ကြားလေလော့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ “ဘုန်းတော် ကြီးမြတ်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရား.... တပည့်တော်သည် သူကပါးကိုသတ်ဖြတ်ခဲ့ပါ၏၊ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခု အခါ၌ ဤကဲ့သို့သစ္စာဆိုပါက ဖြစ်ပါမည်လားအရှင်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားပြန်လေက “ချစ်သား...ထိုသူငယ်မအထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ပြောသာပြောကြားလေလော့” ဟု တဖန်ထပ်မံ၍ မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ “ကောင်းပါပြီ ဘုရား” ဟု ဝန်ခံလျက် ဘုရားရှင်မြတ် ပေးသနားအပ်သောပရိတ်တော်ဖြင့် သူငယ်မထံသို့သွားရောက်ကာ ဤကဲ့သို့ သစ္စာစကားကိုပြုတော်မူရှာ၏။

သစ္စာပြုပုံ

ယတောဟံ ဘဂိနိ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတော၊
နာဘိဇာနာမိ သဗ္ဗိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတာ၊
တေန သစ္စေန သောတ္ထိ တေ ဟောတု သောတ္ထိ ဂဗ္ဘဿ။

ဤသို့သစ္စာကို ဆိုသည်နှင့်တပြိုင်နက်ပင် ရှင်လန်းချမ်းသာစွာ
ဖွားမြောက်ရရှာလေတော့၏။ မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် အင်္ဂုလိ
မာလရဟန်းကို ဆေးကုခိုင်းသည်မဟုတ်ပေ။ “ဤနေ့ ဤရက်မှစ၍
သတ္တဝါတို့ကို မသတ်တော့ပါ” ဟု သစ္စာတည်စိမ့်သောငှာ သစ္စာ
ဆိုခိုင်းခြင်းဖြစ်ပေ၏။ ဤကဲ့သို့ သူတပါးအသက်တို့ကို မသတ်တော့
ပါဟု သစ္စာပရိတ် ရွတ်ဆိုသော နေ့မှစ၍ လူအပေါင်းတို့သည်
လည်း ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းကြသဖြင့် လူဒဂါန်း ပူဇော်ကြလေ၏။
မီးမဖွားနိုင်ကြတဲ့ အမျိုးသမီးတို့သည်လည်း အင်္ဂုလိမာလ၏ ပရိတ်
တော်ဂုဏ်ကျေးဇူးကြောင့် ချမ်းသာရာရရှိကာ သတင်းဂုဏ်ပြန့်လှိုင်
၍ သဒ္ဓါပသန္တ ဖြစ်ပွားကြလေတော့၏။ အင်္ဂုလိမာလသည်လည်း
ဆွမ်းအာဟာရလောက်ငှ၍ မပင်ပန်းဘဲ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်
ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ရှာပေတော့သတည်း။

ရှစ်လုံးဖွဲ့ကဗျာ

- * သူတော်တို့ထုံး- နှလုံးမှတည်၊
သစ္စာစကား- ဆိုငြားတလီ။
ပါဏာတိပါတ်- မသတ်တော့ပြီ၊
အင်္ဂုလိ- ပြုဘိ သစ္စာတည်။
- * သူတော်တရား- စိတ်ထားကြည်ညို၊
သစ္စာစကား- ဆိုငြားသကို။
သတ်ဖြတ်အမှု- မပြုရှောင်လို၊
အင်္ဂုလိ- ပြုဘိ သစ္စာဆို။

အင်္ဂုလိမာလ ဝတ္ထုပြီး၏။

နိဂုံး

ဒီကျဒီရေ၊ စီးထွေထွေနဲ့၊ ညစ်ပေသမျှ၊ ဗွက်ထူထ၍၊ နေ့ည
တန်တန်၊ နားဝယ်လျှံအောင်၊ ပူညံပူညံ၊ ကလေးသံတို့၊ ညံ့နိုင်
ပေစွ၊ ဒေသတာမေ၊ ကျူးကျော်မြေတွင်၊ ငါအရှင်သည်၊ ခိုဝင်
ခေတ္တ၊ နေစဉ်မျှဝယ်၊ ကလျာဏနွယ်ဝင်၊ သူတော်စင်တို့၊ ဘဝင်
ဟဒယ၊ ရှင်ရှင်ပျဘို့၊ ဗုဒ္ဓဝံသ၊ သင်္ခေပကဗျာ၊ ဤသည့်စာကို၊
ရေးကာပြုရ၊ မြတ်ပုညမိုး၊ ဓမ္မဒါန၊ ကုသလသို့၊ ပြုကြလေအား၊
မျိုးသားတသီး၊ မျိုးသမီးတို့၊ ကောင်းကြီးသူခ၊ ရကြီးရ၍၊ တောင့်
တ၊ရာရာ၊ ထိုလူ့စွာသည်၊ မင်္ဂလာနဲ့ပြည့်စေသော်....။

သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်ကဗျာများနှင့်အင်္ဂုလိမာလဝတ္ထု
ပြီးပါပြီ။

ဟသျှာတ-ဦးခေမိန္ဒ

ဗုဒ္ဓဝင်ကဗျာရွတ်ဆိုလှူဒါန်းကြသူများ

- * မြသန္တာ
- * ရီရိမာ
- * လေးလေးငယ်
- * ခင်နန်းစော

ဖြန့်ချိရာဌာန

ကိုကျော်သိန်း-မထားရွှေ
အမှတ် ၇၉-ဓမ္မဝိဟာရလမ်း
ကျောက်မြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

သိဒ္ဓတ္ထာဗုဒ္ဓဝင်
 ကဗျာများနှင့်
 အင်္ဂုလိမာလာဝတ္ထု

တယ်တ ဦးစေမိန့်။